ORTODOKSİA

AHLÂKÎ VE DİNÎ RESALE

İMTİYAZ SAHİBİ: HRİSTOPOLİS MİTROPOLİTİ
MELETİOS LUKAKİS

MAHAL İDARE FENER
RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΦΑΝΑΡΙΟΝ

ΕΤΟΣ ΙΓ΄ Κ/ΠΟΛΙΣ 1938

Τύποις «Φαζιλὲτ»

ORTODOKSİA
Ahlakî ve dınî resale
Müdiri mes'ul
MELETİOS LUKAKİS
Mahal idare
FENER RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

Περιοδικὸν ἠθικοθρησκευτικὸν

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ἔτος ΙΓ' — ΚΠολις. — Ἰανουάριος 1938. — Τεῦχος 1.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ : —

ΠΑΤΕΡΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΡΟΣΕΧΕ ΣΕΑΥΤΩι

Δευτερονομ. ΙΕ' 9.
« Πρόσεχε σεαυτῷ ἵνα μήποτε γένηται ῥῆμα κρυπτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀνόμημα ».

Ἡ ὀξυδερκὴς δορκὰς χρησιμοποιεῖ τὴν ὀξύτητα τῆς ὁράσεως διὰ νὰ σώσῃ ἑαυτὴν ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῶν βρόχων οἱ ὁποῖοι στήνονται πρὸς σύλληψίν της. Τὸ ὄρνεον, ἐφιστῶν τὴν προσοχήν του, ἀντιλαμβάνεται τὴν ἐπιβουλὴν τοῦ ἐχθροῦ καὶ πετᾷ ὑψηλότερα διὰ νὰ εὑρεθῇ ἐκτὸς βολῆς καὶ οὕτω νὰ ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνον τοῦ ἀγρεύοντος. Πολὺ δὲ μᾶλλον τῆς δορκάδος καὶ τοῦ ὀρνέου ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ προσέχῃ, δεδομένου ὄντος ὅτι τὰ μὲν ἄλογα ζῶα οἴκοθεν ἔχουσι τὰς ἀφορμὰς πρὸς φύλαξιν ἑαυτῶν, ἀδίδακτον ἔχουν τὴν πρὸς τὸ βλάπτον ἀποστροφὴν καὶ φυσικῇ τινι κλίσει

ὁρμοῦν πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ὠφελίμου, ἐνῷ ἡμεῖς **ἔχομεν ἀνάγκην τῆς βοηθείας τοῦ λογικοῦ μας** διὰ νὰ κατορθώσωμεν ὅ,τι «τοῖς ἀλόγοις κατορθοῦται ἀνεπιστάτως.» Πρόσεχε λοιπὸν ἄνθρωπε καὶ μάθε νὰ διακρίνῃς τὸ βλαβερὸν ἀπὸ τοῦ ὠφελίμου.

Παγίδες στήνονται κατὰ μῆκος καὶ πλάτος τῶν δρόμων, ὄργανα διαβολικὰ ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων διαβαίνει ἡ ζωή μας. Βρόχοι κεκρυμμένοι, ὕπουλα μηχανήματα ἐχθρῶν πολλαχοῦ ἐν τῷ κόσμῳ πεπηγότα περιμένουν διὰ νὰ συλλάβουν τοὺς πόδας τοῦ ἀπροσέκτως προχωροῦντος! Σὺ ὅμως λογικὲ ἄνθρωπε ἀκοίμητον ἔχε τὸ ὄμμα τῆς ψυχῆς πρὸς φύλαξίν σου, τὰ πάντα περισκόπει διὰ νὰ σώζεσαι «ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων καὶ ὄρνεον ἐκ παγίδος.» Μὴ ὑπολειφθῇς τῶν ἀλόγων εἰς τὸ ζήτημα τῆς φυλάξεως τοῦ ἑαυτοῦ σου.

«Πρόσεχε **σεαυτῷ**, σημαίνει νὰ προσέχῃς τὸν ἑαυτόν σου, δηλαδὴ ὄχι τὰ ἰδικά σου, ὄχι τὰ πέριξ σοῦ, ἀλλὰ μόνον τὸν ἑαυτόν σου. Πρέπει νὰ κάμωμεν διάκρισιν ἡμῶν αὐτῶν, τῶν ἡμετέρων καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς. Ἡμεῖς εἶναι ἡ ψυχὴ καὶ ὁ νοῦς, τὰ κατ' εἰκόνα θείαν γεγεννημένα, ἡμέτερον τὸ σῶμα καὶ αἱ αἰσθήσεις, περὶ ἡμᾶς δὲ εἶναι «χρήματα, τέχναι καὶ ἡ λοιπὴ τοῦ βίου κατασκευή.» Συμφώνως λοιπὸν μὲ τὸ σοφὸν λόγιον τοῦ Δευτερονομίου πρόσεχε τῇ ψυχῇ σου, αὐτὴν στόλιζε περὶ αὐτῆς φρόντιζε, ὄχι περὶ τῆς σαρκός. Ἡ ὑγεία, τὸ κάλλος, αἱ ἀπολαύσεις τῶν αἰσθήσεων, ἡ μακροβιότης, δὲν εἶναι ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα νὰ ἐπιτρέπεται ὅπως ἀπορροφοῦν ὅλην μας τὴν προσοχήν, ὅπως δὲν πρέπει νὰ ἐπισπῶσι τὸν ἐπιπόλαιον θαυμασμόν μας τὰ χρήματα, ἡ δόξα, ἡ δύναμις τῆς ἐξουσίας καὶ ὅσα ὑπηρετοῦν τὴν πρόσκαιρον ζωήν. Οἱ ἀνόητοι, ἐκλαμβάνοντες τὰ μικρὰ ὡς μεγάλα, τὰ μέσα θεωροῦντες ὡς σκοπόν, βλέποντες τὴν σκιὰν ὡς πραγματικότητα, ἀγνοοῦν τὸν ἑαυτόν τους, τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, δηλαδὴ τὴν θνητότητα τοῦ σώματος καὶ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, τὴν διπλῆν ζωήν, τὴν σαρκικὴν καὶ τὴν πνευματικήν, τὴν ταχὺ παρερχομένην σαρκικὴν καὶ τὴν ἀΐδιον πνευματικήν. Ἐπιμελοῦνται μόνον τῆς σαρκὸς ἡ ὁποία παρέρχεται καὶ ἀμελοῦν τῆς ψυχῆς, πράγματος ἀθανάτου. Ἔχει βεβαίως ἡ σὰρξ τὰς ἀνάγκας της, διατροφὴν καὶ σκεπάσματα περὶ τῶν ὁποίων φροντίζομεν, ἔχει ὅμως καὶ ἡ ψυχὴ τὰς ἰδικάς της ἀνάγκας **δόγματα εὐσεβείας, ἀγωγὴν ἀστεῖαν, ἀρετῆς ἄσκησιν, παθῶν ἐπανόρθωσιν,** περὶ τῶν ὁποίων συνήθως δὲν φροντίζομεν. Καὶ ὑπερπαχύνομεν τὸ σῶμα περὶ τὸν ὄχλον τῶν σαρκῶν σπουδάζοντες καὶ παρέχομεν δύναμιν εἰς τὸ χεῖρον νὰ ὑποτάξῃ τὸ βέλτιστον, τὸ σῶμα νὰ ὑποδουλώσῃ τὴν ψυχήν. Διότι «ὥσπερ ἐν ταῖς ῥοπαῖς τῶν ζυγῶν ἐὰν μίαν καταβαρύνῃς πλάστιγγα κουφοτέραν πάντων τὴν ἀντικειμένην ποιήσεις, οὕτω καὶ ἐπὶ σώματος καὶ ψυχῆς, ὁ τοῦ ἑτέρου πλεονασμὸς ἀναγκαίαν ποιεῖ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἑτέρου. **Σώματος**

γὰρ εὐπαθοῦντος καὶ πολυσαρκίᾳ βαρυνομένου ἀνάγκη ἀδρανῆ καὶ ἄτονον εἶναι πρὸς τὰς οἰκείας ἐνεργείας τὸν νοῦν, ψυχῆς δὲ εὐεκτούσης καὶ διὰ τῆς τῶν ἀγαθῶν μελέτης πρὸς τὸ οἰκεῖον μέγεθος ὑψουμένης, ἑπόμενόν ἐστι τὴν τοῦ σώματος ἕξιν καταμαραίνεσθαι.»

Ὁ προσέχων ἑαυτῷ τρέχει καὶ ζητεῖ τὴν δέουσαν θεραπείαν, ὁ δὲ μὴ προσέχων ἀγνοεῖ ἀκόμη καὶ ὅτι νοσεῖ. Ὁ μὲν χρησιμοποιεῖ τὰ φάρμακα τῆς μετανοίας, τῆς ἐξομολογήσεως, τῆς ἀγρυπνίας καὶ τῆς νηστείας ἀναλόγως τοῦ ἁμαρτήματός του, ὁ δὲ ἀγνοεῖ ἀκόμη ἂν ἡ ψυχή του εἶναι εὔρωστος ἢ ἄρρωστος. Ἀγνοεῖ ἑαυτόν!

Ἐν τῇ μεγάλῃ οἰκίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ζῶντος Θεοῦ ὑπάρχουν θηρευταί, ὁδοιπόροι, ἀρχιτέκτονες, οἰκοδόμοι, γεωργοί, ποιμένες, ἀθληταί, στρατιῶται. Ὁ ***θηρευτὴς*** ἄς προσέχῃ μήπως τοῦ διαφύγῃ τὸ θήραμα, ἂς συλλάβῃ μὲ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας καὶ ἄς προσαγάγῃ ἐνώπιον τοῦ Σωτῆρος τοὺς «ὑπὸ τῆς κακίας ἀγριωθέντας.» Ὁ ***ὁδοιπόρος*** ἄς προσεύχεται λέγων «Τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν Σου καὶ μὴ κατακυριευσάτω μου πᾶσα ἀνομία» ἂς πορεύεται τὴν βασιλικὴν ὁδὸν χωρὶς νὰ παρεκκλίνῃ δεξιᾷ ἢ ἀριστερᾷ. Ὁ ***ἀρχιτέκτων*** ἀσφαλῶς ἂς θέσῃ τὸν θεμέλιον τῆς πίστεως λίθον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός.» Ὁ ***οἰκοδόμος*** ἄς μὴ ἐποικοδομῇ ξύλα, χόρτον, καλάμην ἀλλὰ χρυσίον, ἀργύριον, λίθους τιμίους. Σὺ ὁ ***ποιμὴν*** πρόσεχε νὰ μὴ ἀμελήσῃς τὰ ποιμαντικά σου καθήκοντα, ὁποῖα εἶναι ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ πλανωμένου, ἡ θεραπεία τοῦ συντετριμμένου, ἡ ἴασις τοῦ νοσοῦντος. Ὁ ***γεωργὸς*** περιποιήθητι τὴν ἄκαρπον συκῆν, βοήθησε αὐτὴν νὰ καρποφορήσῃ. Ὁ ***στρατιώτης***, συγκακοπάθησον τῷ Εὐαγγελίῳ, στρατεύου κατὰ τῶν πνευμάτων τῆς πονηρίας, κατὰ τῆς σαρκὸς πάνοπλος, μὴ ἐμπλακῇς «ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις» διὰ νὰ εὐαρεστήσῃς τὸν στρατολογήσαντα. Ὁ ***ἀθλητὴς*** πρόσεχε νὰ τηρῇς τοὺς τοὺς ἀθλητικοὺς νόμους διὰ νὰ ἀθλήσῃς νομίμως καὶ νὰ βραβευθῇς μὲ τὸν στέφανον, ὅπως Παῦλος ὁ Ἀπόστολος ὁ ὁποῖος ἔτρεχεν, ἐπάλαιεν, ἐπύκτευεν. Ὁ καλός ***πυγμάχος*** προσέχει ἑαυτῷ, σκέπει τὰ καίρια σημεῖα τοῦ σώματος διὰ τῆς προβολῆς τῶν χειρῶν, ἀτενῶς βλέπει τὸν ἐπιτιθέμενον ἀντίπαλον. Ὅπως δὲ ὁ ***δρομεὺς*** ὁρμᾷ πρὸς τὰ ἐμπρὸς διὰ νὰ καταλάβῃ πρῶτος τὸ τέρμα, τοιουτοτρόπως καὶ σὺ ἀγωνίσθητι παλαίων πρὸς τοὺς ἀοράτους ἐχθροὺς ὄχι ζαλισμένος καὶ κοιμώμενος ἀλλὰ ἐν νηφαλιότητι καὶ ἐγρηγόρσει.

Φύλαττε τὰ παρόντα καὶ προνόει διὰ τὰ μέλλοντα ἄνευ νεανικῆς ἐπιπολαιότητος. Κοῦφοι εἶναι φύσει συνήθως οἱ νέοι, οἱ ὁποῖοι φαντάζονται εὐκόλους κατακτήσεις. Ἡ ἐξημμένη φαντασία των ἐν ὥρᾳ νυκτερινῆς ἡσυχίας βαίνει εἰς ταχυτάτην ἀπόκτησιν τῶν πάντων, μὲ μίαν πτῆσιν τῆς διανοίας ἀποκτοῦν περιφάνειαν βίου, λαμπροὺς γάμους, καλοὺς παῖδας,

βαθὺ γῆρας, ὅλας τὰς τιμάς, οἴκους καλοὺς καὶ μεγάλους πλήρεις διαφόρων κειμηλίων, ***ἀποθηκεύουν εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς ματαιότητος αὐτῶν*** βοσκήματα καὶ πλῆθος οἰκετῶν ἀναρίθμητον καὶ πολιτικὰς ἀρχὰς καὶ ἡγεμονείας ἐθνῶν καὶ στρατηγῶν ἀξιώματα καὶ πολέμους καὶ τρόπαια καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν! Ἐν τῇ ἀνοησίᾳ των ἀπολαμβάνουν τῶν ἐλπιζομένων ὡς παρόντων. Εἶναι ἄρρωστοι! ***Χωρὶς νὰ κοιμᾶται τὸ σῶμα ἡ ῥάθυμος ψυχὴ ὀνειρεύεται***, θεωρεῖ ὡς πραγματικότητα τὰ ὄνειρα! Ὄνειρα θερινῆς ἡμέρας.....

Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν χαυνότητα τῆς διανοίας καὶ τὴν φλεγμονὴν τῶν λογισμῶν πιέζων καὶ χαλιναγωγῶν ὁ λογισμός, παραγγέλλει τὸ Πρόσεχε. Πρόσεχε δέ κυρίως ***σεαυτῷ***, στρέφων τὸ ὄμμα τῆς ψυχῆς πρὸς ἔρευναν τοῦ ἑαυτοῦ σου καὶ μὴ πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἀλλοτρίων, ὅπως ὁ βλέπων τὸ κάρφος τοῦ ἀδελφοῦ καὶ μὴ διακρίνων τὴν δοκὸν τοῦ ἰδικοῦ του ὀφθαλμοῦ, ὅπως ὁ Φαρισαῖος ὁ βαρὺς καὶ ἀλαζὼν κατήγορος τοῦ τελώνου.

Πρόσεχε σεαυτῷ — Ἐὰν διαρκῶς ἠχῇ τὸ ᾆσμα τοῦτο εἰς τὰ ὦτα τῆς καρδίας, ἡ ἀπελπισία τῆς δυστυχίας καὶ ἡ ἀλαζονεία τῆς εὐτυχίας θὰ καταπέσουν, διότι θὰ κυριαρχῇ ἡ συναίσθησις τῆς ἀληθινῆς ἀξίας τῶν πραγμάτων. Τοῦ πλούτου ἡ ἀγάπη, ἡ πατραγαθία, ἡ ὑπερηφάνεια διὰ τὴν πατρίδα καὶ τὴν καταγωγὴν καὶ τὴν ὡραιότητα καὶ τὰς τιμάς, ὅλα αὐτὰ σβύνουν μόλις προσέξῃς καὶ μελετήσῃς τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου. Γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει. Ὁ τάφος ἰσοπεδώνει τοὺς πάντας, ἐξαφανίζει τὰ πάντα. Ποῦ εἶναι οἱ πρὸ ἡμῶν ἐπιφανεῖς; ποῦ οἱ δυνάσται, οἱ δυσμαχώτατοι ῥήτορες, οἱ περίφημοι ὀργανωταὶ πανηγύρεων οἱ λαμπροὶ ἱπποτρόφοι νικηταὶ τῶν ἱπποδρομιῶν, οἱ στρατηγοί, οἱ σατράπαι, οἱ τύρανοι; Ὑπὸ τὸ χῶμα ἀναμὶξ κεῖται ἡ κόνις τοῦ κυρίου καὶ τοῦ δούλου, τοῦ πτωχοῦ καὶ τοῦ πλουσίου, τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τοῦ ἀδυνάτου, τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ δεσμίου, τοῦ ἀσχήμου καὶ τοῦ ὡραίου! Μὴ λοιπὸν ἐπαρθῶμεν διὰ τὴν κόνιν τὴν σκιὰν καὶ τὸν μῦθον, μήτε λυπηθῶμεν ἂν εἴμεθα ἄδοξοι, πτωχοί, ἀνέστιοι ἀπόλιδες, ἀδύνατοι, ἐνδεεῖς, τρομοκρατημένοι, τεταπεινωμένοι.

Ἐξέτασον σεαυτὸν ἄνθρωπε καὶ εὐφράνθητι. Σκέψου ὅτι ἔχεις τὸ προνόμοιον νὰ εἶσαι τὸ μοναδικὸν ***θεόπλαστον*** δημιούργημα. Εἶσαι κατ' εἰκόνα Ἐκείνου, ἔχεις ψυχὴν νοεράν, γνωρίζεις τὴν φύσιν τῶν ὄντων, δρέπεις σοφίαν, εἶσαι κύριος ἰχθύων καὶ πτηνῶν, βασιλεύεις τῆς κτίσεως. Ἐφεῦρες τέχνας, διασχίζεις πελάγη, γῆν καὶ θάλασσαν θέτομεν εἰς ἐξυπηρέτησιν τοῦ βίου, ἀπολαμβάνομεν τὸ θέαμα τῆς οὐρανίας κινήσεως, τῆς τάξεως τῶν ἄστρων. Τὶ λυπεῖσαι διότι δὲν ἔχεις ἀργυροχάλινον ἵππον, ἀφοῦ ἔχεις τὸν οὐρανοδρόμον Ἥλιον δαδοῦχον σου; Τὶ λυπεῖσαι διότι στερεῖσαι χρυσοῦ καὶ καὶ ἀργύρου, ἀφοῦ ἔχεις τὰς ἀργυροχρύσους μαρμαρυγὰς τῆς Σελήνης; Διατὶ σὲ λυπεῖ ἡ στέρησις χρυσοκολλήτων ἁρμάτων, ἀφοῦ ἔχεις πόδας

ὑγιεῖς, «ὄχημα οἰκεῖον καὶ συμφυές;» Τί μακαρίζεις τοὺς πλουσίους τοὺς ***ἔχοντας ἀνάγκην ξένων ποδῶν διὰ νὰ βαδίσουν***; Δὲν βλέπεις ὅτι ἡ γῆ μὲ ταχὺν καὶ ἀμέριμνον ὕπνον εἶναι προτιμοτέρα τῆς ἐλεφαντίνης κλίνης καὶ ὁ ἔναστρος οὐρανὸς ὡραιότερος τῆς χρυσοποικίλτου ὀροφῆς; Καὶ ἂς μὴ προσθέσωμεν τὰ σπουδαιότερα, τὸν Θεὸν τὸν Ἐνανθρωπήσαντα δι' ἡμᾶς, τὴν διανομὴν τοῦ Πνεύματος, τὴν κατάλυσιν τοῦ θανάτου, τὰ ρήματα τῆς ζωῆς, τὴν πρὸς τὰ ἄνω πορείαν, τὴν ἐπουράνιον βασιλείαν, τοὺς στεφάνους τῆς δικαιοσύνης οἱ ὁποῖοι ἑτοιμάζονται νὰ ἀπονεμηθῶσι εἰς πάντα μὴ ἀποφεύγοντα τοὺς πόνους τῆς ἀρετῆς τὴν αὐτομελέτην καὶ τὴν πρὸς βελτίωσιν ἑαυτοῦ προσπάθειαν.

Ὠφελιμώτατον εἶναι τὸ παράγγελμα Πρόσεχε σεαυτῷ, βοηθητικὸν ἐν παντὶ καὶ πάντοτε. Παραδείγματος χάριν, μόλις σὲ κυριεύσῃ ἡ ὀργὴ σταματᾷς, προσέχεις, καταστέλλεις τὸν θυμόν, τὸν ἀχαλίνωτον πῶλον, τὸν ἀπειλεῖς μὲ τὴν μάστιγα τοῦ λογικοῦ. Ἐὰν πονηραὶ ἐπιθυμίαι ζητήσουν νὰ σὲ ἐμβάλουν εἰς ἀκρατεῖς καὶ ἀκολάστους ὁρμάς, μὲ τὸ ***Πρόσεχε*** θὰ ἐνθυμηθῇς τὸ πικρὸν τέλος τῆς προσωρινῆς ἡδονῆς καὶ τὸν θανάσιμον γαργαλισμὸν τοῦ σώματος, τὸν αἰώνιον σκώληκα τῆς γεέννης, τὸ αἰώνιον πῦρ, τὸ πῦρ τὸ ὁποῖον θὰ γεννήσῃ ἡ πύρωσις τῆς σαρκός! Αἱ ἡδοναὶ ὡς ἀκόλαστοι θεραπαινίδες ἂς ἡσυχάσουν μὲ τὴν παρουσίαν τῆς σώφρονος οἰκοδεσποίνης! «Μήποτε οὖν ἐάσῃς ἐξανδραποδισθέντα τὸν νοῦν δοῦλον γενέσθαι τῶν παθῶν μὴ δ' αὖ πάλιν ἐπιτρέψῃς τοῖς πάθεσι κατεξαναστῆναι τοῦ λόγου καὶ εἰς ἑαυτὰ τὸ κράτος τῆς ψυχῆς περιστῆσαι.» Τελευταῖον δὲ καὶ τὸ σπουδαιότερον, ***ὁ προσέχων ἑαυτῷ προσέχει Θεῷ***, διότι ἡ ἀκριβὴς τοῦ ἑαυτοῦ μας μελέτη καὶ γνῶσις προσφέρει βοήθειαν πρὸς κατανόησιν τῆς ἐννοίας τοῦ Θεοῦ, ἀσωμάτου καὶ ἀοράτου ὡς ἡ ψυχή μας, γνωριζομένου ὅπως καὶ αὐτὴ διὰ τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῶν θαυμασίων ἔργων, μεταξὺ τῶν ὁποίων προέχει ἡ κατασκευὴ τοῦ ψυχικοῦ καὶ σωματικοῦ μηχανισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ μυστικὴ ἀλληλεπίδρασις ψυχῆς καὶ σώματος, τῆς ψυχῆς, ἥτις δίδει ζωὴν εἰς τὸ σῶμα καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τοὺς πόνους, τοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον δέχεται τὴν ζωὴν ἐκ τῆς ψυχῆς καὶ δίδει εἰς αὐτὴν τὰς ἀγληδόνας.

Βασίλειος ὁ Μέγας Διδάσκαλος καὶ Πατὴρ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἤρχισε τὴν θαυμασίαν ἐπὶ τοῦ Πρόσεχε σεαυτῷ ὁμιλίαν μὲ τὴν σκέψιν ὅτι ὁ λόγος εἶναι εἶδος πορθμείου τοῦ ὁποίου ἐποχουμένη ἡ διανόησις διαπερᾷ τὸν ἀέρα καὶ ἐκ τοῦ ὁμιλοῦντος μεταβαίνει εἰς τὸν ἀκούοντα. Καὶ ἐὰν μὲν αἱ ἀκοαὶ εὑρίσκωνται ἐν καταστάσει γαλήνης, ὁ λόγος ἀγκυροβολεῖ ὅπως τὸ πλοῖον εἰς εὔδιον καὶ ἀχείμαστον λιμένα· ἐὰν ὅμως θορυβοῦν οἱ ἀκροαταί, τότε ναυαγεῖ ὁ λόγος

διαλυόμενος οὕτως εἰπεῖν ἐντὸς τῆς ἀνεμοζάλης. Τυγχάνει δὲ **δυσθήρατος ὁ τῆς ἀληθείας λόγος** καὶ εὐκολώτατα διαφεύγει τοὺς ἀπροσέκτους ἀκροατάς, οἱ ὁποῖοι προσκαλοῦνται εἰς προσοχὴν προκειμένου νὰ ἑρμηνευθῇ βραχὺς καὶ πολυσήμαντος λόγος τῶν Μωσαϊκῶν βιβλίων, τὸ «Πρόσεχε σεαυτῷ ἵνα μήποτε γένηται ρῆμα κρυπτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀνόμημα.»

Κρυπτὸν ἀνόμημα νοητέον τὸ ἐνδιάθετον ἁμάρτημα, τὸ μᾶλλον σύνηθες. Διότι αἱ διὰ τοῦ σώματος πράξεις ἔχουν ἀνάγκην χρόνου, εὐκαιρίας, κόπων καὶ συνεργατῶν, ἐνῷ αἱ κινήσεις τῆς διανοίας ἐνεργοῦνται ἀχρόνως, ἀκόπως, ἀπραγματεύτως καὶ ἐν παντὶ καιρῷ. Καθ' ὃν χρόνον, ἐπὶ παραδείγματι, ὁ κόσμος μακαρίζει κάποιον διὰ τὰς ἀρετάς, αὐτὸς ἐκείνην τὴν στιγμὴν διὰ τοῦ νοῦ του τρέχει πρὸς τὸν δρόμον τῆς ἁμαρτίας! Τὸν βλέπεις σοβαρόν, σύνοφρυν σεμνότητα ἐπιειμένον, πλαστὴν προσωπίδα σωφροσύνης φέροντα καὶ καθήμενον ἐν μέσῳ θαυμαστῶν τῆς ἀρετῆς! ***Ἐργάζεται ἐν τούτοις τὴν ἁμαρτίαν ἐκείνην τὴν στιγμὴν μέσα εἰς τὸ μυστικὸν ἐργαστήριον τῆς καρδίας του!*** Ἀμάρτυρος καὶ ἀτιμώρητος «ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ ἀποκαλύπτων τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ φανερῶν τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν.»

Εἶναι ἀριστοτέχνης τοῦ ρητορικοῦ λόγου ὁ Μέγας Βασίλειος. Συγκρατεῖ ἀδιάπτωτον τὴν προσοχήν Σὲ κρατεῖ ἔκθαμβον ἡ σαφήνεια τῶν ἰδεῶν, ἡ ἐνάργεια τοῦ ὕφους, ἡ ταχύτης τῆς φράσεως, ἡ εὐστροφία τῶν ρητορικῶν κινήσεων, ἡ φυσικότης τῶν μεταβάσεων, ἡ αὐστηρὰ ἑνότης τοῦ θέματος, ἡ ἐναρμόνιος ποικιλία τῶν χρωματισμῶν ἐπὶ τῶν διαφόρων πλευρῶν τοῦ ἑνός, ἡ γραφικότης τῶν εἰκόνων, ἡ ἁγιογραφικότης τῶν ἐννοιῶν καὶ τῶν λέξεων, ἡ ἀπέραντος γνῶσις τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου, ἡ βαθύτης τῶν παρατηρήσεων, ὁ πόνος διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀμάθειαν καὶ ἁμαρτίαν. Καὶ παρακαλῶ τὸν ἀναγνώστην τῶν πενιχρῶν τούτων γραμμῶν ὅπως αὐταὶ χρησιμεύσουν ὡς ἀφορμὴ ἀναγνώσεως τοῦ πρωτοτύπου, οὗτινος ὠχρὰ μεταγραφὴ εἶναι τὰ ἀνωτέρω εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσαν χάριν κυρίως τῶν μὴ εὐμοιρούντων κλασικῆς παιδεύσεως, ἢ στερουμένων τῶν λοιπῶν στοιχείων πρὸς μελέτην τῶν πνευματοφόρων ἀριστουργημάτων τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας φιλολογίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἰδιάζουσαν θέσιν κατέχουσιν οἱ τρεῖς Μεγάλοι Ἱεράρχαι καὶ Συγγραφεῖς τοῦ τετάρτου αἰῶνος Βασίλειος ὁ Μέγας, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

Ἐκ τῶν συγγραμμάτων ἠθικοθρησκευτικοῦ περιεχομένου τῶν διακρινομένων διὰ τὴν ἐπανθοῦσαν χάριν τοῦ Πνεύματος καὶ τοῦ λόγου, θὰ μεταφερθῇ ἐνταῦθα ὅ,τι θέλει κριθῇ μᾶλλον συγχρονισμένον καὶ ὠφέλιμον εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ὀρθοδοξίας.»

† Ο ΕΛΑΙΑΣ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

Η ΔΙΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ κ. Π. ΤΡΕΜΠΕΛΑ "ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ"

Πρόβλημα ὄχι ἀπὸ τὰ μικρότερα ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει ἰδιαιτέρως διὰ τὸν ἑλληνικὸν ὀρθόδοξον κόσμον, τὸ ζήτημα της παραφράσεως τοῦ κειμένου τῶν ἱερῶν Γραφῶν καὶ ἰδίως τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Πρόκειται περὶ παραφράσεως, ἡ ὁποία νὰ ἠμπορέσῃ νὰ συγκεντρώσῃ ὅλα τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα τὰ ἀπαραίτητα διὰ νὰ καταστήσουν τὸ νόημα τῆς Ἁγίας Γραφῆς τελείως καὶ ἀκόπως καταληπτὸν εἰς τοὺς μὴ θεολόγους καὶ ἐν γένει εἰς πάντα ὀρθόδοξον ὁμιλοῦντα τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ὡς μητρικήν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς αὐτός, ὁ πράγματι ὑψηλὸς καὶ πλούσιος εἰς θρησκευτικά, ἠθικὰ καὶ κοινωνικὰ ἀποτελέσματα, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἐννοιῶν καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς φράσεως καὶ τῆς πλοκῆς τοῦ πρωτοτύπου κειμένου, δὲν εἰμπορεῖ νὰ κατορθωθῇ διὰ μόνης τῆς παραφράσεως ἀπαραίτητος τυγχάνει καὶ ἡ χρησιμοποίησις σημειώσεων τῷ ὄντι ἐπεξηγηματικῶν. Ὁ ἁρμονικὸς συνδυασμὸς τῶν δύο αὐτῶν μέσων πρὸς πλήρη κατανόησιν τοῦ γραπτοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ εἶναι, κατ' ἐμέ, μέγιστον καὶ ἄξιον παντὸς ἐπαίνου κατόρθωμα. Διὰ νὰ φθάσῃ ὅμως οἱοσδήποτε ἐξηγητὴς τῶν Γραφῶν εἰς ἓν τοιοῦτον ἀποτέλεσμα χρειάζεται α') γνῶσις τελεία τῶν Γραφῶν, β') χειρισμὸς καλὸς τῆς δημοτικῆς γλώσσης καὶ γ') ἡ διὰ ἰδιαιτέρας ἱκανότητος καὶ πείρας ἀποκτωμένη ἐπίκαιρος καὶ λυσιτελὴς χρησιμοποίησις τῶν ἐπεξηγηματικῶν σημειώσεων. Ὡς πρὸς τὸν τύπον, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν οὐσίαν τῆς παραφράσεως δὲν νομίζω ὅτι ἡ γλῶσσα ἡ χρησιμοποιουμένη διὰ τὴν παράφρασιν — προκειμένου ἰδίᾳ περὶ παραφράσεως εἰς δημοτικὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν — ἀποτελεῖ δευτερεύοντα παράγοντα. «Ἡ πλατυτέρα καὶ σαφεστέρα ἀπόδοσις τῶν σαφηνείας καὶ ἀναπτύξεως δεομένων» εἶναι οὐσιῶδες, καθὼς ἔγραφεν ὁ μακαρίτης καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολ. Σχολῆς Β. Ἀντωνιάδης [1]· ἀλλὰ μοὶ φαίνεται ὅτι καὶ ἡ ἐκλογὴ τῶν καταλλήλων ἀντιστοίχων λέξεων εἰς τὴν γλῶσσαν ἐν τῇ ὁποίᾳ παραφράζεται τὸ ἱερὸν κείμενον καὶ ἡ σύνταξις δὲν ἠμποροῦν νὰ εἶναι ὀλιγώτερον οὐσιώδη. Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ ὡσαύτως συντελοῦν εἰς τὴν «σαφήνειαν καὶ ἀνάπτυξιν». Τὸ νὰ ἐκφρασθῇ τις «κατ' ἄλλον τρόπον»

---

[1] Β. Ἀντωνιάδου, Ἑρμηνευτική, σελ. 121.

διὰ τοῦ ὁποίου νὰ καταστήσῃ προσιτὰς εἰς τὸ πολὺ 2) κοινὸν τὰς ὑψηλὰς ἀληθείας τῶν Γραφῶν χωρὶς νὰ εἴπῃ ἄλλα παρὰ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐκφράζουν τὰ ἱερὰ βιβλία εἶναι πρόβλημα τὸ ὁποῖον δι' ἡμᾶς, καθὼς καὶ ἐν ἀρχῇ ἐσημείωσα, δὲν ἐλύθη ἀκόμη.

Αἱ παραφράσεις τῆς Καινῆς Διαθήκης, αἱ γενόμεναι κατὰ τὸν δέκατον ἕβδομον αἰῶνα ὑπὸ τοῦ Μαξίμου τοῦ Καλλιπολίτου καθὼς καὶ αἱ νεώτεραι αἱ φιλοτεχνηθεῖσαι διὰ τῆς μερίμνης τῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας ἢ ὑπὸ ἡμετέρων εἰς μαλλιαρικὴν ἢ ἄλλην δῆθεν ὁμιλουμένην γλῶσσαν, τελείως ἀπέτυχον τοῦ σκοπουμένου. Δὲν ἐφώτισαν καὶ δὲν ἀνέλυσαν τὸ ἱερὸν κείμενον διὰ νὰ τὸ καταστήσωσιν ἀντιληπτὸν εἰς τὸν πολὺν κόσμον. Δυστυχῶς ἐπεδίωξαν ἄλλους σκοπούς· οἱ μὲν γενόμενοι ὄργανα προτεσταντικῶν αἱρέσεων μετεχειρίσθησαν τὰς ἄλλως ἀτυχεῖς παραφράσεις ὡς ὄργανον θρησκευτικῆς προπαγάνδας, οἱ δὲ ἐκλαβόντες τὸ κείμενον τῶν ἁγίων Γραφῶν ὡς μέσον καὶ ἔδαφος διαδόσεως γλωσσικῶν ἀντιλήψεων καὶ θεωριῶν ἐξεπόνησαν παραφράσεις τελείως ἀνωφελεῖς ὡς πρὸς τὴν κατανόησιν τῶν ἐννοιῶν τῆς θείας Γραφῆς. Οὔτε οἱ μὲν οὔτε οἱ δὲ ἔθηκαν ὡς σκοπὸν τὴν πραγματικὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ὠφέλειαν, τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύναντο νὰ παράσχωσιν αἱ παραφράσεις εἰς τοὺς ἀναγνώστας των. Καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀποτελεῖ ἕνα τέταρτον παράγοντα, οὐχὶ τὸν ἐλάχιστον, τῆς ἐπιτυχίας τοῦ παραφραστοῦ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ὅτι ὁ παραφραστὴς ὑποχρεωμένος ὢν νὰ ἀναπτύξῃ καὶ νὰ ἀναλύσῃ τὸ πρωτότυπον κείμενον δὲν θὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἔργον ἁπλοῦ παραφραστοῦ, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην θὰ ἐκτελέσῃ καὶ τὸ τοῦ ἐξηγητοῦ καθῆκον, ἀποβλέπων πάντοτε πρὸς τὸν ἀρχικὸν σκοπόν, τουτέστι τὴν παρὰ πάντων τῶν ἀναγνωστῶν κατάληψιν τῶν νοημάτων τῶν θείων Γραφῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον θὰ χρησιμοποιήσῃ, ὡς ἤδη ἐλέχθη, καὶ τὰς ἐπεξηγηματικὰς σημειώσεις. Αἱ σημειώσεις αὗται δύνανται νὰ εἶναι ἐν μέρει πρωτότυποι, ἐν μέρει δὲ ἐπεξεργασία ἑρμηνευτικῶν σχολίων καὶ σημειώσεων καὶ ὑπομνημάτων ἄλλων προγενεστέρων ἐξηγητῶν. Εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐποχήν, μετὰ τὸ τέλος τοῦ πέμπτου αἰῶνος, ὁπότε εἶχε παρέλθῃ ἡ ἐποχὴ τῆς πλουσίας πνευματικῆς παραγωγῆς ἐν τῷ ἐδάφει τῆς χριστιανικῆς θεολογίας, ἤτοι ὁ λεγόμενος χρυσοῦς αἰὼν τῆς Ἐκκλησίας, πολλοὶ ἐξηγηταὶ τῶν Γραφῶν ἀντὶ ἰδίων σχολίων καὶ σημειώσεων παρέθετον ***κατὰ σειρὰν*** δι' ἓν ἕκαστον χωρίον τὰς ἀντιστοίχους ἑρμηνείας διαφόρων

2) Ὁ διάσημος Ἔρασμος καθορίζων τὴν παράφρασιν μεταξὺ ἄλλων ἔγραφε καὶ τὰ ἑξῆς: «κατὰ τρόπον τοιοῦτον νὰ παρασκευάσῃ τὴν παράφρασιν ὥστε νὰ μὴ γίνῃ αὐτὴ «παραφρόνησις» τουτέστι «aliter sed non alia». (Νὰ λέγῃ κατ' ἄλλον τρόπον, ἀλλὰ ὄχι ἄλλα πράγματα). Β. Ἀντωνιάδου, ἔνθα ἀνωτέρω.

πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ Ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων, π. χ. Ὠριγένους, Μ. Βασιλείου, Χρυσοστόμου καὶ ἄλλων. Τοιοῦτοι σειρογράφοι ὀνομαστοὶ ἀνεδείχθησαν ὁ Τρίκκης Οἰκουμένιος, ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας, ὁ Ζιγαβηνὸς καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Πληρέστεραι ἐκδόσεις τῶν διαφόρων ἑρμηνευτικῶν σειρῶν τῆς Κ. Δ. εἶναι ἡ κατὰ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ὑπὸ τοῦ J. A. Cramer γενομένη (Catenae Graecorum Patrum in Novum Testamentum) καὶ ἡ ἐσχάτως (1933) ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ Carl Staab φιλοπονηθεῖσα (Paulus kommentare aus der griechischen kirche aus katenenhandschriften gasammelt und herausgegeben).

Ἡ τελευταία περιέχει τὰ ἀποσπάσματα τῶν σειρῶν τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐκτὸς τῶν ἑρμηνειῶν τοῦ Χρυσοστόμου καὶ τοῦ Θεοδωρήτου καὶ τῶν Προνικαϊκῶν (πρὸ τῆς Α' Οἰκ. Συνόδου) λεγομένων Πατέρων καὶ συγγραφέων.

Τὸ ὑπόμνημα τοῦ κ. Π. Τρεμπέλα, ἀκαμάτου καὶ πολυγραφωτάτου συγγραφέως, ἔχει περισσοτέραν ὁμοιότητα πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς διὰ σειρῶν ἑρμηνείας. Ἀλλὰ συμπληροῦται δι' ἄλλων βοηθητικῶν ἑρμηνευτικῶν μέσων. Ἐκτὸς τῶν ἑρμηνειῶν τῶν Πατέρων καὶ συγγραφέων τῆς ἀρχαιότητος παραθέτει καὶ τὰς ἑρμηνείας πολλῶν νεωτέρων καὶ συγχρόνων ἐξηγητῶν χωρὶς νὰ παραλείπῃ ἔστιν ὅτε καὶ τὴν προσθήκην ἰδίας γνώμης ἢ προτιμήσεως τῆς α ἢ β ἐξηγήσεως τῶν ἀρχαίων ἢ συγχρόνων ἑρμηνευτῶν. Πλὴν τούτου δὲν παραμελεῖ καὶ τὴν κριτικὴν τοῦ ἱεροῦ κειμένου ἀποφαινόμενος, εἰ δεήσει, ὑπὲρ τῆς ὀρθότητος γραφῆς μὴ ὑπαρχούσης ἐν τῷ κειμένῳ τῆς πατριαρχικῆς ἐκδόσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης εἴτε τῆς βιβλικῆς ἑταιρείας. Οὕτω π. χ. προκειμένου περὶ τοῦ χωρίου Ἐφεσ. Ε', 9 «ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ Πνεύματος» (σελ. 472 ὑποσημ. 9) ὑποσημειώνε: «αὐθεντικὴ γραφὴ τοῦ φωτός» [3]. Ὅτι τὸ ἔργον τοῦ κ. Π. Τρεμπέλα εἶναι ἀνώτερον καὶ συστηματικώτερον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐκληροδότησαν οἱ ἀρχαῖοι σειρογράφοι, καταδεικνύεται καὶ ἐκ τούτου ὅτι ἑκάστης ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου προηγεῖται κατάλληλος εἰσαγωγή, ἑκάστου δὲ μέρους καθὼς καὶ ἑκάστου κεφαλαίου (ὑποδιαιρέσεως) προηγεῖται σύντομος περίληψις τοῦ περιεχομένου. Ἐν τούτῳ ὁ συγγραφεὺς ἀκολουθεῖ τὸ ὑπὸ τοῦ Fillion καὶ ἄλλων ἑρμηνευτῶν υἱοθετηθὲν σύστημα. Τὸ σπουδαιότερον κατ' ἐμὲ μέρος τοῦ ὑπομνήματος τοῦ κ. Τρεμπέλα εἶναι ἡ παραπλεύρως τοῦ πρωτοτύπου κειμένου παρατιθεμένη παράφρασις, ἡ ὁποία συμπληρώνει καὶ ἐπιστεγάζει τὸ

---

3) Περὶ τῆς γραφῆς ταύτης καὶ περὶ τῆς ἑρμηνείας ὅλων τῶν δυσνοήτων χωρίων τοῦ μέρους ἐκείνου τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἴδε ἐμὴν σχετικὴν μελέτην δημοσιευθεῖσαν ἐν τῇ «Ὀρθοδοξίᾳ» ἔτος Θ' (1934) σελ. 439—445 καὶ 461—468.

ὅλον ἐξηγητικὸν ἔργον τοῦ συγγραφέως θεωροῦντος ταύτην ὡς «καταστάλαγμα» ὅλων τῶν ἄλλων ἐξηγητικῶν μέσων καὶ μεθόδων του. Ἀλλὰ ἀκριβῶς τὸ μέρος αὐτὸ εἶναι, κατ' ἐμέ, καὶ τὸ δυσχερέστατον. Ἡ δυσχέρεια ἔγκειται εἰς πολλὰ σημεῖα τῆς τοιαύτης ἐργασίας· εἰς ποίαν γλῶσσαν πρέπει νὰ γίνῃ ἡ παράφρασις, ἐφ' ὅσον αὕτη, ὡς οἴκοθεν ἐννοεῖται, δὲν προορίζεται κυρίως διὰ τοὺς εἰδικοὺς καὶ γενικῶς διὰ τοὺς θεολόγους μόνον, ἀλλὰ διὰ πολλοὺς ὀρθοδόξους ἕλληνας· δεύτερον μέχρι ποίου σημείου πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ ἡ ἀνάλυσις τοῦ κειμένου καὶ ἡ δι' ἀναλόγων ἐκφράσεων παράστασις τῆς ἑρμηνευομένης ἐννοίας τοῦ ἱεροῦ συγγραφέως χωρὶς νὰ παραλειφθῇ τελείως καὶ ἡ κατὰ γράμμα ἑρμηνεία. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης τὸ ἔργον ἐμφανίζεται πλῆρες δυσχερειῶν. Ἐνίοτε δὲ συμβαίνει παράφρασις χωρίου τινὸς τῆς Καινῆς Διαθήκης νὰ παρουσιάζῃ περισσοτέρας δυσκολίας ὡς πρὸς τὴν κατανόησίν του παρὰ αὐτὸ τοῦτο τὸ πρωτότυπον κείμενον. Αἱ δυσχέρειαι αὗται παρουσιάζονται ὄχι μόνον ὡς πρὸς τὰς παραφράσεις ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὰς κυρίως λεγομένας μεταφράσεις, δ. λ. δ. ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου τῆς Κ. Διαθήκης εἰς μίαν ξένην γλῶσσαν, γαλλικήν, ἀγγλικὴν καὶ οἱανδήποτε ἄλλην. Διὸ καὶ ἡ τάσις τῶν σημερινῶν μεταφραστῶν κλίνει περισσότερον πρὸς τὴν ἀνάλυσιν. Ὁ ἀμερικανὸς καθηγητὴς Edgar J. Goodspeed (τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Σικάγου) ἐξέδωκε νέαν ἀγγλικὴν μετάφρασιν τοῦ κειμένου τῆς Κ. Διαθήκης, τὴν ὁποίαν μᾶλλον ἀπὸ ἀμερικανικὴν φιλοτιμίαν ὠνόμασεν ἀμερικανικήν, an american translation. Εἰς τὴν μετάφρασιν ταύτην ἡ μεγαλυτέρα — ἢ εἰς τὰς προηγουμένας — ἀναλυτικότης εἶναι προφανής. Ἔστω ὡς παράδειγμα τὸ χωρίον α, 8 τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς. «Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ». Ἡ ἀρχαία ἀγγλικὴ μετάφρασις ἡ ἐκδοθεῖσα κατ' ἐντολὴν τῶν Πανεπιστημίων Ὀξφόρδης καὶ Καίμπριτζ ἀκολουθεῖ μᾶλλον τὸ γράμμα τοῦ πρωτοτύπου. First, I thank my God through Jesus Christ for you all, that your faith is proclaimed throughout the whole world». Τοῦ κ. Goodspeed ἔχει οὕτω. «First I thank my God through Jesus Christ *about* you all, *because the news* of your faith *is spreeding* all over the world». Ἡ γερμανικὴ μετάφρασις εἶναι ἡ ἀκόλουθος. «Auf's erste danke ich meinem Gott durch Jesum Christ euer Aller halben dass man von eurem Glauben in aller welt saget». Ἡ γαλλικὴ εἶναι ἡ ἑξῆς. «Avant tout, je rends grâces à mon Dieu par Jésus Christ, au sujet de vous tous, de ce qu'on parle de votre foi dans le monde entier». Ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Τρεμπέλα γενομένη παράφρασις τοῦ σχετικοῦ χωρίου ἔχει οὕτω· «Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν εἰς ὃν ἀνήκω, διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ ὅλων σας, διότι ἡ πίστις σας ὁμολογεῖται καὶ

διαφημίζεται εἰς ὅλον τὸν κόσμον». Θὰ παραθέσω καὶ τὴν παράφρασιν τῶν 8 καὶ 9 ἐδαφίων τοῦ ε' κεφαλαίου τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς. «Ἦτε γάρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ, ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε· ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ». Ἡ παράφρασις τοῦ κ. Τρεμπέλα: «Διότι εἶσθε κάποτε σκότος, τώρα ὅμως διὰ τῆς μετὰ τοῦ Κυρίου ἑνώσεώς σας εἶσθε φῶς· ὡς τέκνα φωτὸς συμπεριφέρεσθε δεικνύοντες διαγωγὴν φωτεινήν, διότι ὁ καρπὸς τὸν ὁποῖον παράγει τὸ Πνεῦμα, συνίσταται εἰς πᾶν εἶδος καλωσύνης καὶ δικαιοσύνης καὶ ἀληθείας». Προσθέτω καὶ τὴν ἐμὴν παράφρασιν δημοσιευθεῖσαν, ὡς ἐσημείωσα, εἰς τὴν «Ὀρθοδοξίαν»: «Ὅσοι εὑρίσκονται μακρὰν τοῦ Χριστοῦ ἀνήκουν εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἠθικοῦ σκότους· καὶ σεῖς Ἐφέσιοι, προηγουμένως διετελεῖτε ὑπὸ τὸ σκότος καὶ ὡς σκοτεινοὶ ἐπράττετε ἔργα σκοτεινά, ἁμαρτωλά· μετὰ τὴν ἐπιστροφήν σας εἰς τὸν Χριστόν, ἐδημιουργήθη νέα κατάστασις· εἶσθε πεφωτισμένα τέκνα τοῦ Κυρίου, ἡνωμένοι μετ' αὐτοῦ. Ἑπομένως καὶ ἡ πολιτεία καὶ ἡ διαγωγή σας πρέπει νὰ ἦναι φωτεινή, ἁγία, καθὼς ἁρμόζει εἰς ἀνθρώπους φωτισμένους μὲ τὸ φῶς τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Εἶναι δὲ γνωστὰ τὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα τοῦ τοιούτου φωτισμοῦ (εἶχον ὑπ' ὄψιν τὴν γραφὴν «ὁ δὲ καρπὸς τοῦ φωτός), ζωὴ ἐκδηλουμένη μὲ πᾶν εἶδος ἀγαθότητος, δικαιοσύνης καὶ ἀληθείας, δ. λ. δ. μὲ ὅλας τὰς ἀρετὰς τῆς ἠθικῆς τοῦ Χριστοῦ». Διὰ τῆς παραθέσεως τῆς ὡς ἄνω παραφράσεώς μου δὲν ἔχω τὴν ἀξίωσιν ὅτι ὁ κ. Τρεμπέλας ἔπρεπε νὰ ἦναι τόσον ἀναλυτικός· μυριάκις ὄχι· θὰ τοῦ ἐχρειάζοντο ἄλλοι δύο τόμοι ἀκόμη. Ἁπλῶς ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι ἡ παράφρασις ὅσον δήποτε καὶ ἂν ὑποβοηθεῖται διὰ τῶν ἑρμηνευτικῶν σημειώσεων πρέπει νὰ εἶναι πολὺ ἀναλυτική, εὔληπτος, ἀποδίδουσα περισσότερον τὸ νόημα τοῦ κειμένου παρὰ τὸ γράμμα. Τὸ τοιοῦτον οὐδαμῶς μειώνει τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου τοῦ κ. Τρεμπέλα. Ὑφ' οἵαν μορφὴν ἐμφανίζεται τὸ ἔργον του δεν ἔχει καθ' ὅλα προηγούμενον. Εἶναι μία καλλίστη ἀρχὴ περικλείουσα πολλὰς πρακτικὰς καὶ ἄλλας ὠφελείας. Πολὺ ὀρθῶς δὲ παρατηρεῖ ὁ συγγραφεὺς εἰς τὰ προλεγόμενά του ὅτι τὸ ὑπόμνημά του διὰ τῆς παραθέσεως ἑρμηνευτικῶν ἀποσπασμάτων τῶν ἀρχαίων Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων «καθίσταται ἑρμηνεία ἔγκυρος καὶ αὐθεντικὴ ἐνσωματοῦσα πιστῶς τὴν ἑρμηνευτικὴν παράδοσιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας».

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΟΥΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ Κ/ΠΟΛΕΩΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

91) ΚΥΡΙΛΛΟΣ Ζ´

«Ἔστω γνωστὸν καὶ τῇ ἀρχιερωσύνῃ σου ὅτι τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου ἡμῶν κυρίου ***Ἀνθίμου*** (σημ. = τοῦ ΣΤ´) ἀπομακρυνθέντος τοῦ ἁγιωτάτου πατριαρχικοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου τῇ ιζ´ τοῦ παρόντος μηνός, ὑψηλῷ ἐγγράφῳ κελεύσματι περιέχοντι τὰς εὐλόγους αἰτίας τῆς ἀπ᾽ αὐτοῦ ἀπομακρύνσεως τῆς ἐκείνου παναγιότητος, γενομένης δὲ συγχρόνως εὐμενοῦς ἐπινεύσεως διὰ τοῦ ἐκδοθέντος ὑψηλοῦ ὁρισμοῦ ἐπὶ τῷ γενέσθαι τὴν τοῦ διαδόχου ἐκλογήν..... ἡ ἱερὰ τῶν ἐνδημούντων ἁγίων ἀρχιερέων ὁμήγυρις.... προείλετο ἡμᾶς εἰς τὴν διαδοχὴν...., (ὁ δὲ ἄναξ)... ηὐδόκησε γενέσθαι τὴν ἡμῶν ἀναγνώρισιν ἄμεσον καὶ βασιλικήν, ὅ ἐστι προσκληθεῖσιν ἡμῖν εἰς τὰ ἀνάκτορα κατὰ τὴν κδ´ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐμφανισθεῖσι τῇ χαριτοβρύτῳ αὐτοῦ μεγαλειότητι οὐ μόνον διὰ τῆς ἀμέσου αὐτοῦ προσλαλιᾶς χορηγῆσαι τὴν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ἀξιώματι ἐπικύρωσιν, ἀλλὰ καὶ λόγους ἀπευθῆναι διαβεβαιώσεως εὐμενείας βασιλικῆς καὶ κηδεμονίας φιλανθρώπου ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου γένους...». Ταῦτα ἔγραφε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς τοῦ θρόνου τῇ 27 Σ/βρ. 1855 ὁ ἀπὸ Ἀμασείας ***Κύριλλος*** ἀναδειχθεὶς πατριάρχης τῇ ***21 ἰδ. μ. καὶ ἔτους***, ἐμφανισθεὶς δὲ ἐνώπιον τοῦ ἄνακτος καὶ ἐνθρονισθεὶς τῇ 24 ἰ. μηνός. Μὴ ἀντέχων ὅμως «τοῖς μόχθοις καὶ τῇ πολυειδεῖ τύρβῃ τῆς θέσεως ταύτης», παρῃτήθη τοῦ θρόνου τῇ ***1 Ἰουλ. 1860***· γενομένης δεκτῆς τῆς παραιτήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἄνακτος τῇ 5 ἰ. μηνὸς μετέβη εἰς Χάλκην ἐφησυχάζων τοῦ λοιποῦ ἐν τῇ ἐκεῖ ἰδιοκτήτῳ αὐτοῦ οἰκίᾳ. Ἀπέθανε τῇ 13 Μαρτίου 1872, ταφεὶς ὄπισθεν τοῦ ἱ. βήματος τῆς ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἱ. μονῆς τῆς ἁγίας Τριάδος. Ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἀναγινώσκεται: 215)

---

215) *Κώδ.* ΙΙ. Ἀρχ. ΛΛ´ 47.— ***Ἐκκλ. Ἀλ.*** Β´ 441. 479. 480.— Ἐκκλ. δελτίον ***Β.***

Βύζαντος ἀστὸς Βοσπόρου τ' ἔφυν ἄπο,
λόγων μαθητὴς καὶ διδάσκαλος πάλιν
εἶτ' αὐχένα ζύγωσα θητεύειν Θεῷ.
Χρόνῳ δὲ κληθεὶς λαὸν ἰθύνειν πατρός,
πρῶτον μὲν Αἴνου, εἶτ' Ἀμασείας θρόνον
κόσμησ' ἀμείψας ὕδμα κἀκ χθονὸς χθόνα,
εἶτ' αὖ μέγιστον τόνδ' ἀνειλόμην πόνον,
εἰς πατριάρχας τῶν Κυρίλλων ἕβδομος·
ἄτων γε ταχθείς, πένθ' ἑκὼν ἤθλουν ἔτη,
εἶθ' ἡσύχαζον· ἄρτι τοῦθ' ἡμῖν γέρας·
Κἂν τῷδε θνήσκω, οὔτε μέμψομαι τύχῃ.
Οὐδεὶς μ' ἀρᾶται εὐσεβεῖ τὰ πρὸς φίλων,
Χάλκη τάφος μοι, τὴν Σχολὴν δ' ἔμβλημ' ἔχω,
εἴη δὲ Χριστὸς εὐμενὴς κριτὴς ἄνω.

(ὄπισθεν τῆς ἐπιτυμβίου στήλης)

Ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τῇ ιγ΄ Μαρτίου ,αωοβ,,

***

Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Κυρίλλου Ζ΄ τοῦ ἀπὸ Ἀμασείας 216).

Ἐπ' οὐδενὸς ἂν τῶν ἀνθρωπίνων συστημάτων . . . . . ὅπερ ἡ ναῦς πρὸς τὰς ἐν χειμῶνι τρικυμίας καὶ σάλους. Ταύτῃ τοι ἀνάγκη πᾶσα μὴ μόνον τοὺς νόμους κεῖσθαι ὀρθῶς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπὶ τῇ τούτων ἀκριβεῖ φυλακῇ ἀρχὴν ὀρθὴν ὑπάρχειν καὶ νόμιμον. Ὥσπερ γὰρ οἱ ἄνθρωποι ὀρθῶν δέονται νόμων πρὸς εὐζωΐαν, οὕτω καὶ οἱ νόμοι ἀγαθῶν χρῄζουσι προϊσταμένων πρὸς διατήρησιν· πολλῷ δ' ἔτι ἀναγκαιότερον ἡγήσαιτο ἄν τις . . . τῆς κατ' εὐσέβειαν ἐπισκέψεως. Ταύτῃ τοι καὶ ἤδη τοῦ ἁγιωτάτου πατριαρχικοῦ, ἀποστολικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου τὸν οἰκεῖον ἀπαιτοῦντος προστάτην, ἅτε δὴ τοῦ ἐν αὐτῷ πατριαρχικῶς προστησαμένου ἀπομακρυνθέντος ἀπ' αὐτοῦ ὑψηλῷ ἐγγράφῳ κελεύσματι, περιέχοντι τὰς αἰτίας τῆς ἀπὸ τῶν πατριαρχικῶν πραγμάτων παύσεως αὐτοῦ. ἔτι δὲ κατὰ συνέπειαν δεδωκότος καὶ τὴν οἰκειοθελῆ αὐτοῦ παραίτησιν, ἐξεδόθη συγχρόνως ὑψηλὸς ὁρισμὸς πλήρης ὑψηλῆς εὐμενείας καὶ ἐκφαντορικῆς τῆς πρὸς τὸ ἡμέτερον ἔθνος ὑψηλῆς ἀνακτορικῆς κηδεμονίας, καθ' ἣν συμφώνως τοῖς ἀνέκαθεν ἐπικεχορηγημένοις τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ γένει ἡμῶν ἀρχαίοις ὑψηλοῖς προνομίοις, παρέχεται καὶ ἤδη πλήρης ἄδεια καὶ

Καλλίφρονος. ΚΠολις. 1867 σ. 151. 178. 180. — ***Γεδεὼν*** Π. Πίν. 699. — ***Βυζαντ.*** Β΄ 547. — ***Μ. Ε. Ἐγκ.*** ΙΕ΄ 487. — ***Ὀρθοδ.*** Γ΄ 33. — ***Θεολ.*** Δ, 182. — ***Ἡλ. Γενν.*** Φωτ. βιβλ. Β΄ 11. 70. 73. 76. 87. 197. 200. 232. — ***Δελικ.*** Β΄ 186 ἑξ. 320. 532. 631. Γ΄ 263. 654- 763.

216) ***Κώδ.*** Π Ἀρχ. ΚΒ΄ 309. — Τὸ προοίμιον κατὰ τὰ κενὰ σημεῖα ὅμοιον πρὸς τὸ τοῦ ***Γερασίμου Γ΄.*** — ὅρα σημ. 145.

ὑψηλὴ ἐπίνευσις, ἵνα κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας τῆς ἁγίας ἡμῶν ἐκκλησίας καὶ τὰ ἐπικεχορηγημένα αὐτῇ ὑψηλὰ βασιλικὰ προνόμια, γένηται ἡ τοῦ διαδόχου ἐκλογὴ ἐπὶ προτιμήσει ἀνδρὸς εὐθύτητι συγκεκροτημένου, ἀξίου τε καὶ ἱκανοῦ εἰς τὴν ἀρίστην διεξαγωγὴν τῶν θρησκευτικῶς τε καὶ πολιτικῶς ἀναγομένων τῷ πατριαρχικῷ ἀξιώματι· συνόδου τοίνυν ὑπερτελεστάτης συγκροτηθείσης τῶν τε ἐνδημούντων ἱερωτάτων μητροπολιτῶν ἁγίων ἀρχιερέων, τῶν εὐγενεστάτων προυχόντων καὶ ἐπιλέκτων μελῶν τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους καὶ τῶν τιμιωτάτων προκρίτων καὶ μαϊστόρων τῶν εὐλογημένων ρουφετίων, καὶ σκέψεως γενομένης περὶ εὑρέσεως ἀξίου καὶ καταλλήλου προσώπου, τοῦ ἀρίστως διακυβερνήσοντος τὸ πάγκοινον πνευματικὸν σκάφος τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, καὶ τοῦ ἁπανταχοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος θεοφιλῶς καὶ θεαρέστως προστησομένου, τοῖς τε ὑψηλοῖς νεύμασι εἰλικρινῶς καὶ πιστῶς προσενεχθησομένου, παρὰ πάντων ὁμοφώνως ἐν ἑνὶ στόματι προεκρίθη καὶ προεξελέγη τῶν ἄλλων ὁ πανιερώτατος καὶ θεοπρόβλητος μητροπολίτης Ἀμασείας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος παντὸς Ε. Π. ἐν Χριστῷ περισπούδαστος καὶ περιπόθητος ἡμῶν συναδελφὸς κύριος κύριος Κύριλλος, ὡς προέχων τῶν λοιπῶν καὶ ἐν ἑαυτῷ ζῆλον ἔνθεον ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἐνδιατρέφων, συνέσει τε καὶ λόγῳ ἀπηρτισμένος, καὶ πολυπειρίᾳ πραγμάτων συγκεκροτημένος, παιδείᾳ τε καὶ μαθήσει κεκοσμημένος καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τάξεων καὶ ἱερῶν κανόνων τρίβων, ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἰς τοὺς κόλπους τῆς κοινῆς ἡμῶν μητρὸς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας ἐντεθραμμένος, καὶ τὴν εὔκλειαν αὐτῆς διακαῶς ποθῶν καὶ διὰ ταῦτα οὐ χρηστοτάτην μόνον ἐλπίδα ἀλλὰ καὶ βεβαίαν τὴν πεποίθησιν παρεχόμενος, ὅτι καὶ φύλαξ ἀκριβὴς καὶ προστάτης ὑπέρμαχος τῶν ἱερῶν κανόνων ταύτης τῆς ἁγίας ἡμῶν ἐκκλησίας καὶ τῶν γεραρῶν αὐτῆς πρεσβείων καὶ τῶν ὑψηλῶν βασιλικῶν προνομίων ἀναδειχθήσεται, καὶ τὸν ἐπ' ἀμφοτέροις στηριγμὸν αὐτῆς λόγοις καὶ ἔργοις μετὰ ζήλου καὶ εἰλικρινείας διαπράξεται, συνῳδὰ τῇ ὑψηλῇ εὐμενείᾳ καὶ ταῖς κοιναῖς προσδοκίαις καὶ εὐχαῖς, οὐ μὴν δὲ καὶ ἀλλὰ καὶ πρὸς εὐαρέστησιν τοῦ βασιλείου κράτους λίαν ἱκανὸς διὰ τῆς ἀνέκαθεν ἐγνωσμένης ἐνδομύχου αὐτοῦ ἀφοσιώσεως πρὸς τὰ ὑψηλὰ νεύματα καὶ τῆς ὀφειλετικῆς εἰλικρινοῦς προθυμίας. Καὶ δὴ κατὰ τὴν ἱερὰν τῆς ἐκκλησίας διατύπωσιν ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου, καὶ διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ παναγίου Πνεύματος τῶν κανονικῶν ψήφων ἐκτελεσθεισῶν, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὴν αὐτοῦ θεοπρόβλητον πανιερότητα, ὃν καὶ παναγιώτατον ἡμῶν αὐθέντην καὶ δεσπότην συναποδεχόμεθα ἐν ὥραις αἰσίαις καὶ ἐλπίσι κατὰ πάντα χρησταῖς, συνεπευχόμενοι ἀπὸ βαθέων καρδίας, ὅπως ἡ φιλάγαθος τοῦ Ὑψίστου πρόνοια, ἡ ἐπιδοῦσα ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν, καὶ ταῦτα πανσόφως οἰκονομήσασα χαρίσηται ἡμῖν τὴν αὐτοῦ σεβασμιωτάτην παναγιότητα σῶαν, ἔντιμον, ὑγιᾶ, μακροημερεύουσαν, ὀρθοτομοῦσαν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ἐντείνουσαν ἐν πᾶσι καὶ κατευοδουμένην, καὶ ἀκλονήτως ἐρηρεισμένην ἐπὶ τῆς πνευματικῆς ταύτης περιωπῆς μέχρι τερμάτων ἐπιμηκίστου ζωῆς πρὸς κοινὴν ἡμῶν πάντων παραμυθίαν, καὶ ἀκατάγνωστον διαγωγήν, Θεῷ εὐάρεστον, δεύτερον δὲ τὸν Ἰγνάτιον καὶ τρίτον τὸν Ματθαῖον, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα

κατεστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας εἰς ἔνδειξιν διηνεκῆ καὶ παράστασιν μόνιμον.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αωνε' κατὰ μῆνα σεπτέμβριον, ἐπινεμ, ιδ'.

† Ὁ Ἐφέσου ***Παΐσιος*** — † ὁ Ἡρακλείας ***Πανάρετος*** — † ὁ Κυζίκου ***Ἰωακείμ*** — † ὁ Νικομηδείας ***Διονύσιος*** — † ὁ Χαλκηδόνος ***Γεράσιμος*** — † ὁ Δέρκων ***Γεράσιμος*** — † ὁ πρόεδρος Διδυμοτείχου ***Μελέτιος*** — † ὁ Πελαγωνείας ***Βενέδικτος*** — † ὁ Ἰκονίου ***Νεόφυτος*** — † ὁ Ἄρτης ***Σωφρόνιος*** — † ὁ Δημητριάδος ***Γρηγόριος*** — † ὁ Σάμου ***Γαβριήλ*** — † ὁ Βιζύης ***Γρηγόριος*** — † ὁ Νύσσης ***Ἰωαννίκιος*** — † ὁ Λιτίτζης ***Ἰωσήφ***.

***

Παραίτησις Κυρίλλου Ζ' 217).

Διὰ τῆς παρούσης ἡμετέρας οἰκειοθελοῦς παραιτήσεως δηλοποιοῦμεν ὅτι ἐπὶ πενταετίαν περίπου διακυβερνήσαντες ὅσον τὸ ἐφ' ἡμῖν τὸ πάγκοινον τῆς πατριαρχείας σκάφος, μὴ ἀντέχοντες δὲ τοῦ λοιποῦ τοῖς μόχθοις καὶ τῇ πολυειδεῖ τύρβῃ τῆς θέσεως ταύτης, καὶ κατιδόντες ἑαυτοὺς ἀπαυδήσαντας, οἰκείᾳ βουλῇ καὶ αὐθορμήτῳ προαιρέσει ἀπεκδυόμεθα τὴν γενικὴν ταύτην ποιμαντορίαν, καὶ ἀφοσιούμενοι τοῦ λοιποῦ τῇ προνοίᾳ τῆς κοινῆς ἡμῶν μητρὸς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, παραιτούμεθα οἰκειοθελῶς τῆς πηδαλιουχίας τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ἀπευθυνόμενοι εἰς ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον, ἐπευχόμενοι ἀπὸ βαθέων καρδίας εἰρήνην καὶ ἀγάπην εἰλικρινῆ πᾶσι τοῖς ἐν Χῷ ἡμῖν περιποθήτοις ἀδελφοῖς ἁγίοις ἀρχιερεῦσι καὶ παντὶ τῷ ὀρθοδόξῳ ἡμῶν γένει. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν ἐγένετο καὶ ἡ παροῦσα ἡμῶν ἐνυπόγραφος καὶ ἐνσφράγιστος παραίτησις.

† ***Ὁ πρώην Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλος βεβαιοῖ.***

***

Μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ θρόνου ἀποχώρησιν ***Κυρίλλου Ζ'*** ἡ ἐκλογὴ τῶν πατριαρχῶν ΚΠόλεως διενηργεῖτο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰς ἐφαρμογὴν τεθέντων τότε Ἐθνικῶν Κανονισμῶν. Ἐπιφυλασσόμενοι ὅπως ἐν ἰδιαιτέρᾳ ἡμῶν ἐργασίᾳ, συμπληρωματικῇ τοῦ ***Β' Μέρους*** τῆς παρούσης ἡμῶν μελέτης, διαλάβωμεν ἐκτενῶς περὶ τοῦ ἀπὸ ***Ἰωακεὶμ Β'*** εἰσαχθέντος καὶ ἐφαρμοσθέντος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ΚΠόλεως νέου τούτου συστήματος καὶ τρόπου πατριαρχικῶν ἐκλογῶν, μετὰ καὶ τῆς δημοσιεύσεως τῶν σχετικῶν ἐγγράφων, κατὰ τὴν μέχρι τοῦδε τηρηθεῖσαν ὑφ' ἡμῶν μέθοδον, περιοριζόμεθα ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς ἁπλῆν ἀναγραφὴν ὅτι συμφώνως πρὸς τοὺς ὡς ἄνω Κανονισμοὺς ἐξελέγησαν πατριάρχαι ΚΠόλεως: 92) ***Ἰωακεὶμ Β'*** ἀπὸ Κυζίκου, 93) ***Σωφρόνιος Γ'*** ἀπὸ Ἀμασείας, 94) ***Ἰωακεὶμ Γ'*** ἀπὸ Θεσσαλονίκης, 95) ***Ἰωακεὶμ Δ'*** ἀπὸ Δέρ-

217) ***Κώδ.*** **Π.** Ἀρχ. **ΚΒ' 362.** — ***Ἐκκλ. Ἀλ.*** Β' 479.

κων, 96) ***Διονύσιος Ε΄*** ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως, 97) ***Νεόφυτος Η΄*** ἀπὸ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης, 98) ***Ἄνθιμος Ζ΄*** ἀπὸ Λέρου καὶ Καλύμνου, 99) ***Κωνσταντῖνος Ε΄*** ἀπὸ Ἐφέσου καὶ 100) ***Γερμανὸς Ε΄*** ἀπὸ Χαλκηδόνος. Ἐπηκολούθησεν ἡ ἐκλογὴ 101) ***Μελετίου Δ΄*** ἀπὸ Ἀθηνῶν κατὰ τὴν εὐρυτέραν ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν ἄρθρων τῶν Κανονισμῶν, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν δὲ αὐτοῦ ἐπανῆλθε τὸ αὐστηρὸν κανονικὸν σύστημα ἐκλογῆς πατριαρχῶν ὑπὸ μόνον τῶν μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιεπισκόπων τοῦ θρόνου. Οὕτω δὲ ἐξελέγησαν: 102) ***Γρηγόριος Ζ΄*** ἀπὸ Χαλκηδόνος, 103) ***Κωνσταντῖνος ΣΤ΄*** ἀπὸ Δέρκων, 104) ***Βασίλειος Γ΄*** ἀπὸ Νικαίας, 105) ***Φώτιος Β΄*** ἀπὸ Δέρκων καὶ 106) ***Βενιαμὶν Α΄*** ἀπὸ Ἡρακλείας, ὁ νῦν κλεΐζων τὸν ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν οἰκουμενικὸν θρόνον.

* * *

Ε΄ *Περιληπτικὸς χρονολογικὸς κατάλογος*

(ιθ΄ αἰών).

76) ***Καλλίνικος Δ΄*** (α΄)	17 Ἰουνίου 1801—22 Σ/βρ. 1806.
— ***Γρηγόριος Ε΄*** (β΄)	23 Σ/βρ. 1806—10 Σ/βρ. 1808.
— ***Καλλίνικος Δ΄*** (β)	10 Σ/βρ. 1808—23 Ἀπριλίου 1809.
77) ***Ἱερεμίας Δ΄***	23 Ἀπριλίου 1809—4 Μαρτίου 1813.
78) ***Κύριλλος ΣΤ΄***	4 Μαρτίου 1813—13 Δ/βρ. 1818.
— ***Γρηγόριος Ε΄*** (γ΄)	14 Δ/βρ. 1818—10 Ἀπριλ. 1821.
79) ***Εὐγένιος Β΄***	10 Ἀπριλ. 1821—27 Ἰουλίου 1822.
80) ***Ἄνθιμος Γ΄***	28 Ἰουλίου 1822—9 Ἰουλίου 1824.
81) ***Χρύσανθος Α΄***	9 Ἰουλίου 1824—26 Σ/βρ. 1826.
82) ***Ἀγαθάγγελος Α΄***	26 Σ/βρ. 1826.—5 Ἰουλίου 1830.
83) ***Κωνσταντῖνος Α΄***	6 Ἰουλίου 1830—18 Αὐγούστου 1834.
84) ***Κωνσταντῖνος Β΄***	18 Αὐγούστου 1834—26 Σ/βρ. 1835.
85) ***Γρηγόριος ΣΤ΄*** (α΄)	27 Σ/βρ. 1835—20 Φεβρ. 1840.
86) ***Ἄνθιμος Δ΄*** (α΄)	20 Φεβρ. 1840—6 Μαΐου 1841.
87) ***Ἄνθιμος Ε΄***	6 Μαΐου 1841—12 Ἰουνίου 1842.
88) ***Γερμανὸς Δ΄*** (α΄)	14 Ἰουνίου 1842—18 Ἀπριλίου 1845.
89) ***Μελέτιος Γ΄***	18 Ἀπριλίου 1845—28 Νοεμβρίου 1845.
90) ***Ἄνθιμος ΣΤ΄*** (α΄)	4 Δ/βρ. 1845—18 Ὀ/βρ. 1848.
— ***Ἄνθιμος Δ΄*** (β΄)	18 Ὀ/βρ. 1848—30 Ὀ/βρ. 1852.
— ***Γερμανὸς Δ΄*** (β΄)	1 Ν/βρ. 1852—16 Σ/βρ. 1853.
— ***Ἄνθιμος ΣΤ΄*** (β΄)	24 Σ/βρ. 1853—21 Σ/βρ. 1855.

91) ***Κύριλλος Ζ'***	21 Σ/βρ. 1855—1 Ἰουλίου 1860.
Τοποτηρητής:	Νικαίας *Ἱερώνυμος*.
92) ***Ἰωακείμ Β'*** (α')	4 8/βρ. 1860—9 Ἰουλίου 1863.
Τοποτηρητής:	Ρασκοπρεσρένης ***Μελέτιος***.
93) *Σωφρόνιος Γ'*	20 Σ/βρ. 1863—4 Δ/βρίου 1866.
Τοποτηρητής:	Κορυτσᾶς ***Νεόφυτος***.
— *Γρηγόριος ΣΤ'* (β')	10 Φεβρ. 1867—10 Ἰουνίου 1871.
Τοποτηρητής:	Διδυμοτείχου *Διονύσιος*.
— *Ἄνθιμος ΣΤ'* (γ')	5 Σ/βρ. 1871—30 Σ/βρ. 1873.
Τοποτηρητής:	Ἄρτης *Σεραφείμ*.
— *Ἰωακεὶμ Β'* (β')	23 Ν/βρ 1873—4 Αὐγ. 1878.
Τοποτηρητής:	Ἐφέσου *Ἀγαθάγγελος* (7 Αὐγ.—4 8βρ. 1878)
94) *Ἰωακεὶμ Γ'* (α')	4 8/βρ. 1878—30 Μαρτίου 1884.
Τοποτηρητής:	Ἐφέσου *Ἀγαθάγγελος*
95) *Ἰωακεὶμ Δ'*	1 8/βρ. 1884—14 Ν/βρ. 1886.
Τοποτηρητής:	Καισαρείας *Ἰωάννης*.
96) ***Διονύσιος Ε'***	23 Ἰαν. 1887—13 Αὐγ. 1891.
Τοποτηρητής:	Βελεγράδων ***Δωρόθεος***.
97) *Νεόφυτος Η'*	27 8/βρ. 1891—25 8/βρ. 1894.
Τοποτηρητής:	Προύσης *Ναθαναήλ*.
98) *Ἄνθιμος Ζ'*	20 Ἰαν. 1895—29 Ἰαν. 1897.
Τοποτηρητής:	Ἐφέσου *Κωνσταντῖνος*.
99) *Κωνσταντῖνος Ε'*	2 Ἀπρ. 1897—27 Μαρτίου 1901.
Τοποτηρητής:	Προύσης ***Ναθαναήλ***.

ΣΤ' Περιληπτικὸς χρονολογικὸς κατάλογος

(κ' αἰών).

— *Ἰωακεὶμ Γ'* (β')	25 Μαΐου 1901—13 Ν/βρ. 1912.
Τοποτηρητής:	Ἀμασείας *Γερμανός*.
100) *Γερμανὸς Ε'*	28 Ἰαν. 1913 – 12 8/βρίου 1918.
Τοποτηρητής:	Προύσης *Δωρόθεος*.
»	Καισαρείας *Νικόλαος*.
101) ***Μελέτιος Δ'***	25 Ν/βρ. 1921— 20 Σ/βρ. 1923.
102) *Γρηγόριος Ζ'*	6 Δ/βρ. 1923-- 17 Ν/βρ. 1924.
103) *Κωνσταντῖνος ΣΤ'*	17 Δ/βρ. 1924—Μάϊος 1925.
104) ***Βασίλειος Γ'***	13 Ἰουλίου 1925—29 Σ/βρ. 1929.
105) ***Φώτιος Β'***	7 8/βρ. 1929—29 Δ/βρ. 1935.
106) ***Βενιαμὶν Α'***	18 Ἰανουαρίου 1936—

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

῾Η παροῦσα μελέτη ἡμῶν, κατὰ τὸ ***δεύτερον μέρος*** αὐτῆς, ἀναφέρεται εἰς 54 ἐν ὅλῳ πατριάρχας ΚΠόλεως προελθόντας ἐκ μεταθέσεως, ὡς ἑξῆς: 4 ***ἐξ ἄλλων ἐκκλησιῶν*** (1 πρ. ᾿Αλεξανδρείας, 1 ῾Ιεροσολύμων, 1 ᾿Αθηνῶν καὶ 1 Σιναίου) καὶ 50 ***ἐκ μητροπόλεων τοῦ θρόνου*** (ἀνὰ 6 ἐκ τῶν μ. Χαλκηδόνος καὶ Δέρκων — ἀνὰ 4 ἐκ τῶν μ. Κυζίκου καὶ Νικομηδείας — ἀνὰ 3 ἐκ τῶν μ. Καισαρείας καὶ ᾿Αδριανουπόλεως — ἀνὰ 2 ἐκ τῶν μ. ᾿Εφέσου, ῾Ηρακλείας, Νικαίας, Θεσσαλονίκης, ᾿Αμασείας, Σμύρνης καὶ Σερρῶν — ἀνὰ 1 ἐκ τῶν μ. ΦΠόλεως, Λαρίσσης, Π. Πατρῶν, Μαρωνείας, Μυτιλήνης, Πισιδίας, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης καὶ Λέρου καὶ Καλύμνου — καὶ 2 πρώην μητροπολῖται: Τυρνόβου καὶ Προϊλάβου).

— Οἱ 54 οὗτοι πατριάρχαι διήνυσαν ἐν ὅλῳ 73 πατριαρχείας, ὡς ἑξῆς: εἷς (Παΐσιος Β′) 4 — δύο (Γρηγόριος Ε′ καὶ ῎Ανθιμος ΣΤ′) ἀνὰ 3 — δώδεκα (Κυπριανὸς Α′, ῾Ιερεμίας Γ′, Νεόφυτος ΣΤ′ καὶ Ζ′, Κύριλλος Ε′, Σαμουὴλ Α′, Κάλλίνικος Δ′, Γρηγόριος ΣΤ′, ῎Ανθιμος Δ′, Γερμανὸς Δ′ καὶ ᾿Ιωακεὶμ Β′ καὶ Γ′) ἀνὰ 2 — καὶ οἱ λοιποὶ τριάκοντα ἐννέα ἀνὰ 1.

— Οἱ ἐπὶ μακρὰ διαστήματα πατριαρχεύσαντες εἶνε: ᾿Ιωακεὶμ Γ′ 17 ἔτη, Παΐσιος Β′ 14 καὶ ῾Ιερεμίας Γ′ 11 καὶ 4 μῆνας. Οἱ λοιποὶ ἀριθμοῦσιν ὀλιγώτερα ἔτη πατριαρχείας.

— ᾿Απεβίωσαν ἐν ἐνεργείᾳ πατριάρχαι 13 ἐν ὅλῳ: (Γαβριὴλ Γ′ καὶ Δ′, Εὐγένιος Β′, Σωφρόνιος Β′, ῎Ανθιμος Ε′, Γερμανὸς Δ′, Μελέτιος Γ′, ᾿Ιωακεὶμ Β′ καὶ Γ′, Διονύσιος Ε′, Γρηγόριος Ζ′, Βασίλειος Γ′ καὶ Φώτιος Β′), οἱ δὲ λοιποὶ 40 ἀπέθανον μακρὰν τοῦ θρόνου εἴτε ὑπὸ παραίτησιν οἰκειοθελῆ εἴτε καὶ ὑπὸ ἄλλας συνθήκας εὑρεθέντες καὶ φυσικῶς ἢ οἰκτρῶς τὸν βίον αὐτῶν τερματίσαντες.

— Μόνον τριῶν πατριαρχῶν (Νεοφύτου Ε′, ᾿Αθανασίου Ε′ καὶ Μελετίου Β′) ἀγνοεῖται ὁ τόπος ἔνθα ἐτάφησαν· τῶν λοιπῶν 50 εἶνε γνωστός. ᾿Ετάφησαν Α′ **ἐν ΚΠόλει** 31: α′) *ἐν τῇ ἱ. μονῇ* ***Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ*** (Κωνστάντιος Α′, ῎Ανθιμος Ε′ καὶ Ζ′, Γερμανὸς Δ′, Μελέτιος Γ′, ᾿Ιωακεὶμ Β′ καὶ Γ′, Διονύσιος Ε′, Γρηγόριος Ζ′, Βασίλειος Γ′ καὶ Φώτιος Β′) — β′) *ἐν τῇ ἐν* ***Χάλκῃ*** *ἱ. μονῇ τῆς* ***ἁγίας Τριάδος*** (Κύριλλος Ζ′, Νεόφυτος Η′ καὶ Κωνσταντῖνος Ε′) — γ′) ***ἐν τῇ*** *ἐν* ***Χάλκῃ*** *ἱ. μ. τῆς* ***Παναγίας*** (Γαβριὴλ Γ′ καὶ Παΐσιος Β′) — δ′) ***ἐν*** *τῇ ἐν* ***Χάλκῃ*** *ἱ. μ.* ***τοῦ ἁγίου Γεωργίου*** (᾿Ιωαννίκιος Γ′) — ε′) *ἐν τῇ ἐν* ***Χάλκῃ*** *ἱ. ἐκκλησίᾳ* ***τοῦ ἁγ. Νικολάου*** (Σαμουὴλ Α′) — ς′) *ἐν τῇ*

ἐν Πριγκήπῳ ἱ. μ. τοῦ Χριστοῦ (Χρύσανθος Α')—ζ') ***ἐν τῇ ἐν Πριγκήπῳ ἱ. ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγ. Δημητρίου*** ("Ανθιμος Δ') — η') ***ἐν τῇ ἱ. ἐκκλησίᾳ Ταξιαρχῶν Μ. Ρεύματος*** (Σωφρόνιος Β', Γαβριὴλ Δ', Κωνστάντιος Β' καὶ Γρηγόριος ΣΤ')— θ') ***ἐν Διπλοκιονίῳ*** (Καλλίνικος Δ') — ι') ***ἐν Θεραπείοις Δέρκων*** (Γεράσιμος Γ')—ια') ***ἐν Κανδυλλὶ Χαλκηδόνος*** ("Ανθιμος ΣΤ') — ιβ') ***ἐν τῇ ἐν Χαλκηδόνι ἱ. ἐκκλησίᾳ τῆς ἁγ. Τριάδος*** (Γερμανὸς Ε') — ιγ') ***ἐν ΚΠόλει ἀορίστως*** (Κύριλλος Δ', Θεοδόσιος Β', Εὐγένιος Β'). — Β') **Ἐν Ἁγίῳ Ὄρει,** 5: α') ***μονῇ Βατοπεδίου*** (Κυπριανὸς Α') — β') ***μονῇ Λαύρας*** (Ἱερεμίας Γ') — γ') ***σκήτῃ ἁγίας Ἄννης*** (Κύριλλος Ε') — ***ἐν ἁγίῳ ὄρει ἀορίστως*** (Σεραφεὶμ Α', Νεόφυτος Ζ'). — Γ') **ἐν διαφόροις ἄλλαις ἱ. μοναῖς** 2: α') ***μονῇ Πάτμου*** (Νεόφυτος ΣΤ') — β') ***μονῇ τοῦ Χριστοῦ ἐν Lubny τῆς Οὐκρανίας*** (Σεραφεὶμ Β'). — Δ') **ἐν ἐπαρχίαις τοῦ θρόνου** 6: α') ***ἐν Ζαγορᾷ Δημητριάδος*** (Καλλίνικος Γ') — β') ***ἐν Ἀδριανουπόλει*** (Κύριλλος ΣΤ', Ἀγαθάγγελος Α') — γ') ***ἐν Μυτιλήνῃ*** (Ἱερεμίας Δ') — δ') ***ἐν Σμύρνῃ*** ("Ανθιμος Γ') — ε') ***ἐν Χίῳ*** (Ἰωακεὶμ Δ') — Ε') **ἐν Αἰγύπτῳ** 3: α') ***ἐν Καΐρῳ*** (Κοσμᾶς Γ', Σωφρόνιος Γ' καὶ Μελέτιος Δ') — ΣΤ') **ἐν Ἑλλάδι** 3: α') ***ἐν Ἀθήναις*** (Γρηγόριος Ε' καὶ Κωνσταντῖνος ΣΤ') — β') ***ἐν Καλάμαις*** (Προκόπιος Α').

— Ἐπὶ 56 πατριαρχειῶν (54 μέχρι Κυρίλλου Ζ', τῆς β' Γρηγορίου ΣΤ' καὶ τῆς γ' Ἀνθίμου ΣΤ') καταχωροῦνται ἐν τῷ ***δευτέρῳ μέρει*** τῆς μελέτης ἡμῶν 93 ἐν ὅλῳ ἔγγραφα ἤτοι: 40 ***ὑπομνήματα*** καὶ ***ἀποκαταστατικά***, 11 σχετιζόμενα ἀμέσως ***πρὸς τὴν ἐκλογήν***, 6 ***διατάγματα***, 26 ***παραιτήσεις*** καὶ 10 ἀναφερόμενα εἰς ***πρώην*** πατριάρχας.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Ὀρθοδ.	ΙΑ' σ. 204	στίχ. 11 :	ἀναγνωστέον	Καλλίνικον	ἀντὶ	Κύριλλον.
„	ΙΒ' „ 87	„ 10	„	διττά	„	διὰ τό.
„	„ „ „	„ 17	„	μύρι' ὅσοι	„	μέρη ὅσα.
„	„ „ 175	„ 7	„	Γαβριὴλ Γ'	„	Γαβριὴλ Δ'.

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

ΕΞ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ ΜΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 273)

8. Ὁ φόβος τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ ἁμαρτήματος.

Πνευματικοί τινες μοναστηρίων μοὶ διηγοῦντο ὅτι ὁ Θεὸς τοῖς ἐβοήθει νὰ ἐπιτυγχάνουν τὴν παρὰ τῶν ἐξομολογουμένων ἀποκάλυψιν τοιούτων ἁμαρτημάτων, τὰ ὁποῖα οὗτοι δὲν ἀπεφάσισαν νὰ ἀποκαλύψουν εἰς προηγουμένας των ἐξομολογήσεις ἐπὶ δέκα καὶ εἴκοσιν ἔτη, καὶ διὰ τοῦτο ἐβασανίζοντο καθ' ὅλην των τὴν ζωὴν θεωροῦντες ἑαυτοὺς ὡς ἀπολεσμένους, ἐπειδὴ εἶνε γνωστὰ τὰ λόγια τῆς Ἐκκλησίας: *Ἐάν τι ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ, διπλοῦν ἁμάρτημα θὰ ἔχῃς· διὰ τοῦτο πρόσεξον ἵνα μή, προσελθὼν, εἰς τὸ θεραπευτήριον, ἀθεράπευτος ἐξέλθῃς ἐξ αὐτοῦ.* Αἱ ἁμαρτίαι αὗται συνήθως εἶνε ἢ πολὺ αἰσχραὶ καὶ παρὰ φύσιν, ἔχουσαι σχέσιν πρὸς τὴν ἑβδόμην ἐντολήν, ὡς π. χ. αἱμομιξία, κτηνοβασία, παιδοφθορία (πάντα ταῦτα συμβαίνουν πολὺ συχνά, ἐνίοτε δε καὶ παρ' ἀνθρώποις, οἱ ὁποῖοι ἀπολαύουν τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῆς κοινωνίας), ἢ ἐγκληματικαί, συνεπάγουσαι ποινήν: φόνος, παιδοκτονία, κλοπή, ληστεία, ἀπόπειραι δηλητηριασμοῦ, μοχθηρὰ συκοφαντία προερχομένη ἐκ φθόνου ἢ μίσους καὶ ἐκδικήσεως, προτροπὴ μίσους κατὰ τοῦ πλησίον, ἐξέγερσις τοῦ πλησίον κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ κατὰ τῆς πίστεως κ. ο. κ. Ἐὰν ὁ πνευματικὸς ἀπ' εὐθείας ἀπευθύνῃ ἐρώτησιν περὶ τοιούτου ἁμαρτήματος, ὁ ἐξομολογούμενος δὲν θὰ ἀρνηθῇ, ἀλλὰ μόνος του δὲν ἀποφασίζει νὰ τὸ ἀποκαλύψῃ. Καὶ πάλιν ὅμως δὲν εἶνε εὔκολον νὰ ἀποτείνῃ ὁ πνευματικὸς εἰς ἕκαστον ἐρωτήσεις περὶ πάντων τῶν τοιούτων βδελυρῶν ἁμαρτημάτων. Πρέπει, μετὰ τὸ πέρας τῶν συνήθων ἐρωτήσεων, διὰ μειλιχίου καὶ ἠρέμου φωνῆς, νὰ εἴπῃ: Ἴσως ὑπάρχει ἁμάρτημα, τὸ ὁποῖον ἐντρέπεσαι νὰ ὁμολογήσῃς· ἴσως ἐλησμόνησες νὰ εἴπῃς τι ἐκ τῶν ἁμαρτημάτων σου κατὰ τὰς προηγουμένας ἐξομολογήσεις σου, κατόπιν δέ, ὅταν τὸ ἐνεθυμήθης, δὲν ἐτόλμησες πλέον νὰ ὁμιλήσῃς περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πνευματικόν. Εἶνε πολὺ δυνατὸν ὁ ἐνορίτης νὰ ἀπαντήσῃ καταφατικῶς, ἀλλὰ καὶ πάλιν νὰ ἀμφιταλαντεύηται νὰ εἴπῃ ἐν τίνι συνίστατο τὸ ἁμάρτημα. Ἐνίοτε οἱ τοιοῦτοι ἐξομολογούμενοι (καὶ πρὸ παντὸς αἱ γυναῖκες) ἀρχίζουν νὰ κλαίουν καὶ νὰ ὀλοφύρωνται, ἔπειτα καλύπτονται καὶ δὲν ἀποφασίζουν πλέον νὰ ὁμιλήσουν. Τότε ἔντεινον τὴν γλυκύτητα καὶ τὴν συμπά-

θειάν σου καὶ λέγε: ἀπόθες τὴν ἐντροπήν σου, διὰ νὰ μὴ τὴν αἰσθανθῇς κατὰ τὴν φοβερὰν κρίσιν ἔμπροσθεν πάντων, ἐδῶ δὲ ἐκτὸς ἐμοῦ καὶ τῶν ἀγγέλων οὐδεὶς θὰ μάθῃ τι, καὶ τὸν ἀδελφόν σου τὸν ἱερέα δὲν θὰ ἐκπλήξῃς διὰ τῆς ἁμαρτίας σου. Ἡμεῖς καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἠκούσαμεν τοιαῦτα πράγματα, ὥστε δὲν ὑπάρχῃ τι τὸ ὁποῖον νὰ δύναται νὰ μᾶς ἐκπλήξῃ. Ἐὰν καὶ πάλιν ὁ ἐξομολογούμενος δὲν ἀποφασίσῃ νὰ εἴπῃ περὶ τίνος πρόκειται, εἰπὲ αὐτῷ: ἀλλ' ἴσως εὐκολώτερον θὰ σοὶ εἶνε νὰ ὁμολογήσῃς τὸ ἁμάρτημά σου ὅταν θά σοι ὑποβάλω ἐρωτήσεις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐντολῶν. Μήπως ἡ ἁμαρτία σου σχετίζεται προς τὴν ἑβδόμην ἐντολὴν κατὰ τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν; κ. ο. κ. Ὅταν δοθῇ ἀπάντησις περὶ τοῦ εἴδους τοῦ ἁμαρτήματος, τότε πλεον ἐρώτησον ὁποῖον ἀκριβῶς τὸ ἁμάρτημα καὶ ἀρίθμει τὰ ἁμαρτήματα. Οἱ ἁπλοῖ ἄνθρωποι οὐδὲ νὰ ὀνομάσωσι κἂν τὸ ἁμάρτημά των δύνανται. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐρώτα περιγραφικῶς, καὶ ὅταν ὁ ἐξομολογούμενος, ἀναγνωρίσας ἐν τῷ προσώπῳ σου οὐχὶ αὐστηρὸν κατηγορητὴν ἀλλὰ συμπάσχοντα μετ' αὐτοῦ φίλον, ἐπὶ τέλους εἴπῃ τὸ ἁμάρτημά του, μὴ τρόμαζε καὶ μὴ ἀγανάκτει, ἀλλὰ μόνον προσπάθει νὰ μάθῃς διατὶ ἐνωρίτερον δὲν ἀπεκάλυψε τὸ ἁμάρτημά του καὶ τὸ ἀπέκρυψε κατὰ τὰς προηγουμένας του ἐξομολογήσεις. Ἰδοὺ ὅτι ἠδύνατο νὰ ἀποθάνῃ χωρὶς νὰ μετανοήσῃ καὶ διὰ παντὸς νὰ ἀπολέσῃ τὴν ψυχήν του. ***Οἱ ψευδόμενοι κατὰ τὴν ἐξομολόγησιν τερματίζουν τὴν ἐπίγειον ζωήν των δι' αὐτοκτονίας.*** Διὰ τοῦτο ὁ ἁμαρτωλὸς ἂς θεωρήσῃ ὡς ἔνδειξιν θείας πρὸς αὐτὸν εὐσπλαγχνίας ὅτι ὁ Κύριος δὲν τῷ ἀφήρεσε τὴν δυνατότητα τῆς ἐξομολογήσεως τοῦ ἁμαρτήματός του. Ἀκολούθως εἰπὲ αὐτῷ ὁποῖον ἐπιτίμιον καὶ ὁπόση ἀποχὴ ἀπὸ τῆς θείας κοινωνίας ἐπιβάλλεται αὐτῷ διὰ τὸ ἁμάρτημά του κατὰ τὸν Νομοκάνονα. Ἐὰν ὅμως ἴδῃς μετάνοιαν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ καὶ ἐὰν τὸ ἁμάρτημα διεπράχθῃ πρὸ πολλοῦ, τότε σκέφθητι ἂν δὲν πρέπει νὰ τῷ ἐπιτρέψῃς τὴν θείαν κοινωνίαν καὶ κατ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἑπομένην, ἀφοῦ ζητήσῃς παρ' αὐτοῦ ἄμεσον ἢ βαθμιαίαν ἐπανόρθωσιν τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ἁμαρτήματός του: ἐάν τι παρανόμως ᾠκειοποιήθη, ἂς τὸ ἐπιστρέψῃ· ἐάν τινα ἐξύβρισεν, ἂς τὸν ἱκανοποιήσῃ ἢ ἂς ζητήσῃ συγγνώμην· ἐὰν ἔφερεν εἰς τὸν κόσμον παράνομα τέκνα, ἂς ἐξασφαλίσῃ τὴν συντήρησίν των, κ. ο. κ. Ἐὰν συνεκινήθη καὶ ἐπιθυμεῖ προφανῶς νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν συνείδησίν του ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἐπίβαλε αὐτῷ ἐπιτίμιον, ἀφοῦ προηγουμένως ἐρωτήσῃς ἂν γενικῶς προσεύχεται καὶ ἂν μεταβαίνει εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἐὰν οὔτε ἐκεῖνο οὔτε τοῦτο ποιῇ, βεβαίως δὲν ἐνδείκνυται νὰ τῷ ὁρίσῃς νηστείας, ἀλλὰ νὰ τῷ δώσῃς ὑπὸ μορφὴν ἐπιτιμίου ἐντολὴν ἔστω τρεῖς ἕως τέσσαρας προσευχὰς νὰ ἀναγινώσκῃ καθ' ἑκάστην πρωΐαν καὶ ἑσπέραν καὶ διαρκῶς ἐν μετανοίᾳ νὰ ἐνθυμῆται κατενώπιον τοῦ Θεοῦ τὸ ἁμάρτημά του. Ἐὰν δὲ εἶνε θρῆσκος,

τότε νὰ τῷ ὁρίσῃς κανόνα ἐν ἀπομεμακρυσμένῳ μοναστηρίῳ, ἀλλ' ἀφοῦ πάλιν καταμάθῃς τὰς περιστάσεις τῆς ζωῆς του, διὰ νὰ θέτῃς τὴν τιμωρίαν μετὰ συνέσεως.

Περὶ τῶν ἐπιτιμίων βεβαίως θὰ ὁμιλήσωμεν περαιτέρω, τώρα δὲ εὔκαιρον νομίζομεν νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς **ἀθυμίας** καὶ τῆς **ἀπογνώσεως**, αἱ ὁποῖαι καταλαμβάνουν τοὺς μετανοοῦντας, καὶ τὰς ὁποίας ὁ πνευματικὸς πρέπει νὰ φοβῆται οὐχὶ ὀλιγώτερον τῆς **πλήρους ἀπαθείας**. Τὰ αἰσθήματα ταῦτα πιέζουν τοὺς ἀνθρώπους μετὰ τὴν διάπραξιν ἁμαρτημάτων ἀνεπανορθώτων, ὡς π. χ. παιδοκτονίας ἢ ἐξολοθρεύσεως ἐμβρύου, προξενήσεως βλάβης ἀνεπανορθώτου κ. ο. κ. Ἐνίοτε οἱ ἄνθρωποι περιπίπτουν εἰς ἀθυμίαν καὶ ἀπελπίζονται ἁπλῶς ἐξ αἰτίας ἰδίων αὐτῶν θλίψεων — θανάτου τέκνου, θεωρουμένου ὡς θείας τιμωρίας διὰ προγεγεννημένας ἁμαρτίας κ. ο. κ. Ἡ θεραπεία τῶν πνευματικῶν τέκνων ἀπὸ τῶν τοιούτων δαιμονικῶν πειρασμῶν ἐπιτυγχάνεται οὐχὶ τόσον διὰ τῆς ἐπεξηγήσεως τῶν θείων ἀληθειῶν, ὡς π. χ. δι' ὑπομνήσεως τῆς σωτηρίας τοῦ εὐγνώμονος λῃστοῦ, τοῦ Ζακχαίου, τῆς μοιχαλίδος γυναικὸς κ. ο. κ., ὅσον διὰ τῆς ἐπιδείξεως ἀδελφικῆς συμπαθείας πρὸς τὸν ἁμαρτήσαντα. Ἐὰν ἐγὼ σὲ λυποῦμαι, ὁ οὐράνιος Πατὴρ δὲν θὰ σὲ λυπηθῇ; Γνώριζε, ἀδελφέ, ὅτι ἡ ἀθυμία προέρχεται ἐκ τοῦ διαβόλου, διὰ τοῦτο δὲ καὶ παρακαλοῦμεν κατὰ τὸ διάστημα τῆς νηστείας ποιοῦντες ἐδαφιαίας μετανοίας ἵνα ὁ Κύριος μὴ εἰσενέγκῃ ἡμᾶς εἰς πειρασμόν. Πρὸς τούτοις ἔχε ὑπ' ὄψει σου ὅτι ἡ ἀθυμία καὶ ἡ ἀπόγνωσις πάντοτε κρύπτουν ἐν ἑαυταῖς δηλητήριον ὑπερηφανείας καὶ φιλαυτίας, ὡς ἀρχὴ γογγυσμοῦ καὶ μομφῆς κατὰ τῆς Θείας Προνοίας ὡς δῆθεν ἐπιτρεψάσης νὰ περιπέσωμεν εἰς ἀθλιότητα ἢ νὰ ἁμαρτήσωμεν. Ἀποδίωξον ἀπὸ σεαυτοῦ τὸ ἄδικον τοῦτο κατὰ τοῦ Θεοῦ ἢ τῶν ἀνθρώπων αἴσθημα, διείσδυσον εἰς σεαυτὸν καὶ ἀναγνώρισον ὅτι σὺ ὁ ἴδιος πταίεις, ὅτι οὐχὶ ὁ Θεὸς σὲ προσέβαλεν ἀλλὰ σὺ αὐτὸς τὸν Θεὸν προσβάλλεις, ἁμαρτάνων κατ' αὐτοῦ καὶ ἀπωθῶν τὴν πλειστάκις πρὸς σὲ τεινομένην παντοδύναμον Αὐτοῦ δεξιάν. Ὅταν τοῦτο ποιήσῃς, ὁ βαρὺς λίθος τοῦ θυμοῦ θὰ κυλίσῃ ἀπὸ τῆς καρδίας σου, μετ' αὐτοῦ δὲ θὰ καταπέσῃ καὶ ἡ ἀθυμία, καὶ μετὰ ταπεινῆς θλίψεως θὰ ἀπευθύνῃς πρὸς τὸν Κύριον ἱκεσίαν μετανοίας, ἀκολούθως δὲ καὶ χαρμόσυνον εὐχαριστίαν.

Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ ρωσσικοῦ ὑπὸ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Κ. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

Κατὰ τὸν πανηγυρικόν **ἑσπερινὸν** τῆς παραμονῆς (31 Δ/βρ.), διεξαχθέντα ἐν βαθείᾳ κατανύξει ἐκκλησιαστικῆς μεγαλοπρεπείας καὶ τελεσθέντα ὑπὸ τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου κ. Ἀδαμαντίου μετὰ τοῦ Δευτερεύοντος, ἐχοροστάτησεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῶν σεβ. Μ/τῶν Δέρκων, Πριγκηποννήσων, Σάρδεων, Ἡλιουπόλεως, Θεοδωρουπόλεως, Χριστουπόλεως, Λαοδικείας καὶ Αἴνου. Ἐπηκολούθησε δεξίωσις ἐν τῇ Αἰθούσῃ τῶν Πατριαρχῶν καὶ εἶτα ὑποβολὴ τῶν εὐλαβῶν συγχαρητηρίων ἁπάντων τῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ὑπαλλήλων τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, διερμηνευθέντων διὰ καταλλήλου προσφωνήσεως τοῦ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου, καὶ ἀσπασμὸς τῆς Πατριαρχικῆς Δεξιᾶς ἀπὸ μέρους αὐτῶν.

Τὴν ἑσπέραν, ὥραν 18ην, συγκεντρωθέντων πάντων τῶν ἐσωκατακοίλων κληρικῶν τοῦ Πατριαρχείου ὡς καὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ, ἐν τῇ αὐτῇ ὡς ἄνω Αἰθούσῃ, ἐψάλη παρούσης τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἡ εἰθισμένη ἐπὶ τῇ διανομῇ τῆς βασιλοπήττας ἱεροτελεστία, μεθ' ἣν οἱ κληρικοὶ τῆς Αὐλῆς παρεκάθησαν εἰς τὴν πατριαρχικὴν τράπεζαν συνδειπνήσαντες τῇ Α. Θ. Παναγιότητι.

Κατὰ τὴν **θ. λειτουργίαν** τῆς ἑπομένης (1 Ἰαν.), τελεσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου μετὰ τοῦ Δευτερεύοντος ἐν μέσῳ πολλοῦ ἐκκλησιάσματος, ἐχοροστάτησεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῶν σεβ. Μ/τῶν Σάρδεων, Ἡλιουπόλεως, Θεοδωρουπόλεως, Λαοδικείας καὶ Αἴνου. Ἐπηκολούθησεν ἐπίσημος δεξίωσις, καθ' ἣν ὁ σεβ. Μ/της Σάρδεων κ. Γερμανὸς προσεφώνησεν ἀπὸ μέρους τῆς ἁγίας καὶ ἱ. Συνόδου τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀπαντήσασαν καταλλήλως.

Μετὰ τοὺς σεβ. Μ/τας ὑπέβαλον τὰ συγχαρητήρια αὐτῶν ἀσπασθέντες εὐλαβῶς τὴν δεξιὰν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος οἱ παριστάμενοι ὀφφικιάλοι, ὁ πρωθιερεὺς τῆς Γιουγοσλ. παροικίας αἰδεσιμ. πατὴρ Χαϊδούκοβιτς, οἱ προεστῶτες τῶν ἐν Γαλατᾷ ρωσσικῶν μετοχίων, οἱ νομικοὶ τοῦ Πατριαρχείου σύμβουλοι, λοιποὶ ἔγκριτοι ὁμογενεῖς, δι' ὅλης δὲ τῆς ἡμέρας προσερχόμενοι ἐνεγράφοντο εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ βιβλίον πολλοὶ τῶν ἐπιτρόπων, ἐφόρων καὶ προκρίτων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Ἐκ τῶν ἐπισήμων αὐτοπροσώπως προσῆθον ὁ εὐγενέστ. Γεν. Πρόξενος τῆς Ρουμανίας κ. Ν. Λουκασίεβιτς, ὁ τὸν εἰς Ρουμανίαν ἀπουσιάζοντα Γεν. Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος ἀναπληρῶν Ὑποπρόξενος κ. Γ. Χριστοδούλου μετὰ τοῦ Ὑποπροξένου κ. Θ. Γρίβα, τηλεγραφικῶς δὲ ἢ διὰ γραμμάτων οἱ εὐγενέστ. Γενικοὶ Πρόξενοι Ἀμερικῆς, Οὑγγαρίας καὶ Ἀλβανίας, ὁ Ἀλβανὸς Ὑποπρόξενος κ. Σ. Χαϊρουλά, ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Πολων. Γεν. Προξενείου κ. Παπαζιὰν καὶ ἄλλοι. Ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐλήφθησαν πλεῖστα τηλεγραφήματα καὶ γράμματα συγχαρητήρια.

***

Ἡ προσφώνησις τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου.

Παναγιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Ὀλίγαι ἐναπομένουσιν ὧραι, καὶ μία εἰσέτι σελὶς τοῦ βιβλίου τῆς ἐπιγείου ζωῆς κλείει, μία εἰσέτι μονὰς τοῦ ἀτέρμονος χρόνου κυλᾷ εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς αἰωνιό-

ιητος, ἐνῷ ἄλλης μονάδος, τοῦ ἐπ' αἰσίοις ἐγκαινιζομένου νέου ἐνιαυτοῦ, χρυσοιγίζει ἡ ἀνατολή.

Εἰς τὸν ἐπίσημον τοῦτον σταθμὸν τοῦ χρόνου, τῇ χάριτι τοῦ Παναγάθου Θεοῦ καὶ ταῖς εὐχαῖς τῆς Σῆς θεοφρουρήτου Πατρότητος, ἐν ὑγείᾳ ἀφικόμενοι καὶ ἐν ἐλπίσι χρησταῖς τὴν ἀνατολὴν τοῦ νέου ἐνιαυτοῦ χαιρετίζοντες, σύσσωμος ἡ Πατριαρχικὴ Αὐλή, ἧς ἡγεῖσθαι ἡ ἀγαθοσύνη τῆς θεοδοξάστου Αὐτῆς Κορυφῆς ἔταξε τὸν ταπεινὸν Αὐτῆς θεράποντά, συνήχθημεν περὶ τὸν αἰωνόβιον καὶ δεδοξασμένον Θρόνον Σου, τὰ αἰσθήματα τῆς υἱικῆς ἡμῶν ἀφοσιώσεως πρὸς τὸ σεπτόν Σου Πρόσωπον εὐκαίρως κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμὴν διαδηλοῦντες καὶ ἐγκαρδίους εὐχὰς ὑπὲρ τῆς πολυτίμου ὑγείας καὶ τῆς μακροημερεύσεως τῆς Ἁγιωσύνης Αὐτῆς ταπεινῶς προσκομίζοντες.

Καὶ προέρχονται τὰ αἰσθήματα ταῦτα, Παναγιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, καὶ αἱ εὐχαὶ ἐκ τῶν μυχίων τῆς ψυχῆς ἡμῶν, διότι οἱ ταπεινοί Σου θεράποντες, παρὰ τὸ πλευρόν Σου τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας νυχθημερὸν ζῶντες, μετ' ἐγκαυχήσεως υἱικῆς παρακολουθοῦμεν ὁπόση ἐπιμαρτυρεῖται καθ' ἑκάστην ἡ πρὸς τὴν δόξαν τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας ἀφοσίωσίς Σου καὶ ἡ ἀνύστακτος μέριμνά Σου ὑπὲρ τῶν ἁγίων Αὐτῆς συμφερόντων, καὶ ὁπόσα προσκομίζει ἀγαθὰ εἰς τὴν ἀσφαλῆ ἐν τῷ κλύδωνι τοῦ πελάγους κατεύθυνσιν τῆς Ἱερᾶς Ὁλκάδος ἡ βαθεῖα σύνεσις, ἡ δεδοκιμασμένη πεῖρα καὶ ἡ ἄκρως χριστιανικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ καρδία Σου, ἐξ αὐτῆς δὲ συνεχῶς ἐμπνεόμεθα καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ ἱερᾷ διακονίᾳ, ἐν τῷ σεπτῷ Σου Προσώπῳ οὐ μόνον Πατέρα στοργικώτατον ἔχοντες, οὗ τὴν ἀγαθὴν πρόνοιαν ὑπὲρ πάντων ἡμῶν μετ' εὐγνωμοσύνης ἐν πάσῃ στιγμῇ δοκιμάζομεν, ἀλλὰ καὶ χειραγωγὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ζωῆς πολύτιμον.

Ὅθεν, ὑπὸ τὴν Πατριαρχικὴν καὶ Πατρικὴν εὐχήν Σου, ἐν εὐχαριστίᾳ πολλῇ πρὸς τὸν ἀγαθοδότην Θεὸν τὸ λῆγον ἔτος προπέμποντες καὶ ἐν εὐλογίαις τὸν νέον τῆς χρηστότητος Κυρίου ἐνιαυτὸν ὑποδεχόμενοι, ἱκετεύομεν ἐκτενῶς τὸν καιροὺς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ ἔχοντα Οὐράνιον Πατέρα ὅπως, ὑπὸ τὴν ἄμαχον Αὐτοῦ σκέπην φυλάττων τὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν καὶ αἴσιον ἐν πᾶσι τὸ νέον ἔτος αὐτῇ παρεχόμενος, χαρίζηται τῇ Σῇ πανιέρῳ Κορυφῇ πᾶσαν ὑγείαν καὶ χαρὰν ἐν μακρότητι ἀγαθῶν ἡμερῶν, πρὸς δόξαν τοῦ Ἁγίου Αὐτοῦ Ὀνόματος.

Αὕτη ἡ ὁλόθερμος εὐχὴ τῶν τέκνων Σου. Ἀπόδος ἡμῖν, Παναγιώτατε καὶ Προσκυνητὲ Πάτερ, τὴν εὐλογίαν Σου.

Ἡ ἀπάντησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ὁσιολογιώτατοι κληρικοὶ καὶ ἐντιμότατοι λαϊκοὶ ὑπάλληλοι τῆς Πατριαρχικῆς ἡμῶν Αὐλῆς.

Ἀπαντῶντες εἰς τὴν ὡραίαν προσφώνησιν τοῦ ὁσιολογιωτάτου Προσωπάρχου ὑμῶν, εὐχαριστοῦμεν θερμῶς διὰ τὰ υἱικὰ καὶ εὐλαβῆ αἰσθήματα ὑμῶν καὶ διὰ τὴν μετὰ πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως στοργὴν πρὸς τὸ πρόσωπον ἡμῶν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἡ ὁμολογία αὕτη τὰ μάλιστα εὐχαριστεῖ καὶ ἱκανοποιεῖ ἡμᾶς· καὶ ἡμεῖς ὁμολογοῦμεν τὸν ζῆλον, μεθ' οὗ ἕκαστος ἐργάζεται εἰς τὴν κλῆσιν του ἔργου, ἐν ᾧ ἐκλήθητε. Ὡραί τινες χωρίζουσι τὸ νέον ἀπὸ τὸ λῆγον ἔτος. Στρέψατε τὴν διάνοιαν καὶ τὴν σκέψιν ὑμῶν εἰς τὴν διαδρομὴν τοῦ γενομένου χρόνου καὶ ἴδετε μή τις καθυστέρησις, ὅπερ οὐ πιστεύομεν, ἐν τῷ ἰδίῳ ἔργῳ, καὶ ἐπισκοπήσατε τὰ πε-

πραγμένα. Ὑμεῖς εἶσθε οἱ κριταί, ἐγὼ ὁ καθορῶν ἐν ἀγαθῷ συνειδότι καὶ συμβάλλων τὰ πάντα ἐν τῇ καρδίᾳ μου. Ἴδετε καὶ τὴν προσωπικὴν ὑμῶν βιοτὴν ἐπιλανθανόμενοι τῶν λυπηρῶν καὶ ἀναμιμνησκόμενοι τῶν θυμήρων, ἐκζητούμενοι τὴν μείωσιν ἐκείνων καὶ τὴν ἐπαύξησιν τούτων ἐν τῷ νέῳ ἔτει.

Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι καὶ κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, θέλει ἐξακολουθήσῃ ἡ ἐργασία μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου, τάξεως, ἀκριβείας καὶ προσοχῆς καὶ εὐαρέστως θὰ διαθέσῃ ὑμᾶς, ἔχοντας ἀμέριστον τὴν ἐκτίμησιν πρὸς ἕνα ἕκαστον.

Ὁ μεγάλης βουλῆς ἄγγελος ὁ τὰ τοῦ νόμου ἐκπληρῶν δῴη ἵνα πᾶν κακὸν ἀφ' ὑμῶν περιτάμῃ καὶ ζῶμεν ἐν τοῖς νόμοις, χαρίζοιτο δὲ πᾶσιν ὑμῖν τὸν νέον ἐνιαυτὸν τῆς χρηστότητος Κυρίου ἄνοσον, ἄλυπον καὶ μεστὸν τῶν οὐρανίων αὐτοῦ δωρημάτων, πάντες δὲ διαδράμωμεν αὐτὸν ἐν ὑγείᾳ καὶ εὐτυχίᾳ, δοξάζοντες τὸν ἐν Τριάδι ὑμνούμενον Θεόν

Ἡ προσφώνησις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σάρδεων.

Καὶ πρὸ ὀλίγου μέν, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἐν κατανύξει ψυχῆς προσευχηθέντες ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ ὁλοθέρμους ἀνεπέμψαμεν εὐχαριστηρίους τὰς ᾠδὰς πρὸς τὸν σαρκὶ περιτμηθέντα Ἰησοῦν Χριστὸν ὅτι ηὐδόκησεν ἵνα ὑπαντήσωμεν αὖθις καὶ πανηγυρίσωμεν τὰς διανυομένας ἁγίας καὶ κοσμοσωτηρίους ἑορτὰς τῆς πίστεως ἡμῶν· ταύτην δὲ τὴν στιγμὴν ἐν ἀγαλλιάσει πνεύματος τὸν πανίερόν Σου κυκλοῦντες θρόνον εὐχαριστοῦμεν τὸν Ὕψιστον, ὅτι ἠξίωσεν ἡμᾶς τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν ἁγίαν Πατριαρχικὴν Σύνοδον ἵνα ἐπὶ τῇ ἐπιτολῇ τοῦ νέου ἐνιαυτοῦ ὁμολογήσωμεν πάλιν καὶ πολλάκις ὅ,τι ἡ καρδία ἡμῶν πλημμυρεῖ εἰς αἰσθήματα ἀπείρου μὲν σεβασμοῦ πρὸς τὸ πάνσεπτον τοῦτο τῆς Ὀρθοδοξίας Κέντρον, βαθείας δὲ ἀγάπης καὶ τιμῆς πρὸς τὸ γεραρὸν πρόσωπον τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος.

Διότι ὑπὲρ πάντα ἄλλον μόνη ἡ ἐνταῦθα ἱεραρχία, ἡ μετ' αὐτῆς διαρκῶς τὸν δρόμον τῶν γενικῶν τῆς Ἐκκλησίας εὐθυνῶν συνοδοιποροῦσα, εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἀνοίξῃ τὸ Βιβλίον τῆς Σῆς εὐκλεοῦς πατριαρχείας καὶ ἀναγινώσκουσα σελίδας αὐτοῦ νὰ διασαλπίσῃ ἀπὸ τῆς Αἰθούσης ταύτης τῶν Πατριαρχῶν, ὡς ἀπὸ σκοπιᾶς ὑψηλῆς ὅτι καὶ κατὰ τὸ παριππεῦσαν ἤδη ἔτος ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ ταύτῃ Καθέδρᾳ, τῇ Αἰωνοβίῳ ταύτῃ Ἀκαδημίᾳ τῶν Μεγάλων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Παραδόσεων καὶ Διανοημάτων, ἐνηχήθησαν σκέψεις καὶ διετυπώθησαν ἀπόψεις καὶ ἐλήφθησαν ἀποφάσεις μαρτυροῦσαι ὅλον τὸ βάθος τῆς ποιμαντορικῆς στοργῆς καὶ μερίμνης τοῦ παλαιφάτου τούτου Θρόνου πρὸς ἐξυπηρέτησιν τιμίων καὶ ἁγίων συμφερόντων τοῦ εὐσεβοῦς χριστωνύμου πληρώματος, τοῦ τε ἐγγὺς καὶ τοῦ μακράν, ἀλλὰ καὶ νὰ διακηρύξῃ ὅτι πάντα ταῦτα διενηργήθησαν ὑπὸ Καθηγεμόνα ἔμπειρον καὶ Πρύτανιν πεφωτισμένον, τὴν Σὴν Σεπτὴν Κορυφήν. Καὶ ἡ διακήρυξις αὕτη, ἀποτέλεσμα οὖσα ἀμερολήπτου μελέτης καὶ διαπιστώσεως τῶν πραγμάτων, ἀποτελεῖ ὑπόθεσιν δικαίας ἐγκαυχήσεως τῶν τε ἐνδημούντων καὶ τῶν λοιπῶν τῆς ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας ΚΠόλεως ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν.

Διὸ καὶ μετὰ χαρᾶς προσερχόμενοι νῦν ἡμεῖς οἱ ἄμεσοι συνεργάται καὶ συναντιλήπτορες εἰς τὴν ἁγίαν Σου Ἀποστολικὴν Διακονίαν ὑποκλινόμεθα εὐλαβῶς πρὸ τοῦ ἁγιωτάτου Θρόνου Σου καὶ χαιρετίζοντες τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα καθυποβάλλομεν Αὐτῇ ἐγκαρδίους συγχαρητηρίους προσρήσεις ἐπευχόμενοι ὅπως Κύριος ὁ Θεός, ὁ καιροὺς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ Αὐτοῦ ἐξουσίᾳ θέμενος, χαρίζηται Αὐτὴν

τῷ τε κλήρῳ καὶ τῷ περιουσίῳ λαῷ ὑγιᾶ καὶ μακροημερεύουσαν, δωρούμενος ἅμα καὶ τὸν ἀρχόμενον νέον ἐνιαυτὸν τῇ μὲν ἁγίᾳ Αὐτοῦ Ἐκκλησίᾳ πάσης χάριτος καὶ εὐλογίας πεπληρωμένον, τῷ δὲ σύμπαντι κόσμῳ αἴσιον καὶ εἰρηνοφόρον. Ἀμήν.

Ἡ ἀπάντησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ πάντες οἱ παρεστῶτες.

Εὐχαριστοῦμεν ἐνθέρμως πᾶσιν ὑμῖν διὰ τὰς ἐπὶ τῇ ἐπιτολῇ τοῦ νέου ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητος Κυρίου εἰλικρινεῖς ἀδελφικὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς ὑμῶν.

Ὡς γλυκέα δὲ τὰ λόγια ὑμῶν τὸ λάρυγγι ἡμῶν καὶ τῷ στόματι ἡμῶν ὑπὲρ μέλι. Ἠκούσαμεν μετὰ συγκινήσεως ὅσα προήχθητε ἀδελφικῶς ἵνα εἴπητε καὶ μετὰ χαρᾶς ἐνωτίσθημεν ταῦτα ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν, οὐ μὴ ἐπιλαθώμεθα δὲ τούτων, ὅτι ἐν αὐτοῖς ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν, καὶ ἡ καρδία ἡμῶν τελειωθήσεται πλήρης στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας. Ὁμολογοῦμεν τὸ βάθος τῶν εὐγενῶν καὶ εἰλικρινῶν ὑμῶν αἰσθημάτων πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐπιμαρτυρόμεθα τὸ ἐφ' ἡμᾶς ἐν συνειδήσει τὴν ἀμοιβαιότητα τούτων.

Ὅ,τι ἐγένετο κατὰ τὴν μέχρι τοῦδε διαδρομὴν τῆς πατριαρχείας ἡμῶν ἐγένετο πάντοτε τῇ προθύμῳ συναντιλήψει, τῇ βαθείᾳ συνέσει καὶ τῇ ἐγνωσμένῃ πείρᾳ ὑμῶν, ἐν ἀγαπτῇ ὁμονοίᾳ καὶ ἀδελφικῇ συνεργασίᾳ πάντων. Τοῦτο γενήσεται καὶ ἐφεξῆς, ὅτι ἠγαπήσαμεν τὴν δόξαν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπέλαμψεν ἡ ἡμέρα αὕτη ἡ χαρμόσυνος καὶ περιχαρής, ἣν ἅπας ὁ κόσμος ἑορτάζει ἐν ἐλπίσιν ἀγαθωσύνης καὶ εὐτυχίας. Σὺν τῇ λήξει τοῦ εἰς τὴν αἰωνιότητα ἀποιχομένου ἔτους ἀπέρχεται εἰς την λήθην καὶ ἡ ἐν πειρασμοῖς βιοτὴ αὐτοῦ, ἡ δὲ εἴσοδος τοῦ νέου ἔτους, προοιωνιζομένη καλὰ καὶ ἀγαθά, ἐγκαινίζει νέαν ἀνθρωπίνην βιοτήν. Ἐξανοίγεται ἡ πύλη αὐτοῦ, ἵνα δι' αὐτῆς εἰσέλθωμεν φαιδροὶ εἰς τὴν ἀνακύκλησιν τῆς ζωῆς, αἶνον θεοτερπῆ καὶ ἀγγελικὴν δοξολογίαν προσκομίζοντες πρὸς τὸν χρόνους καὶ καιροὺς ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ θέμενον, ὅπως ὁ νέος ἐνιαυτὸς πάροχος καὶ μεστὸς ἐφετῶν καταθυμίων τῇ ἀνθρωπότητι πάσῃ, ὅτι ἀγαθὸς ὁ Θεὸς καὶ ὁ πλοῦτος τῆς χρηστότητος Αὐτοῦ πολύς, τὸ δὲ ἔλεος Αὐτοῦ μέγα ἀείποτε προφθάνει τὸν ἄνθρωπον ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. Ἀνατέλλει ὁ νέος ἐνιαυτὸς φαιδρύνων τὰς καρδίας ἡμῶν ἐν τῇ ἐλπίδι τῆς πρεσκομισεως τοῦ ποθουμένου γενικοῦ ἀγαθοῦ εἰς ἀνακούφισιν τοῦ κόσμου ἅπαντος, ἐπιβραβευομενης τῆς εἰρήνης τῇ ταλαιπωρουμένῃ καὶ δοκιμαζομένῃ ἀνθρωπότητι. Τὴν ἀναγκην τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς εἰρήνης κατανοοῦσιν ἐν φωτισμῷ γνώσεως Κυρίου καὶ ἀόκνως ἐργάζονται πρὸς τοῦτο οἱ ἀγαπῶντες τὸ θέλημα Αὐτοῦ καὶ ἐκζητοῦντες τὰ δίκαια αὐτῶν ἐν χρηστότητι καὶ δικαιοσύνῃ. Ὁ Κύριος ἀμείψοι τὸ ἅγιον αὐτῶν ἔργον καὶ οἱ λαοὶ ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσονται καὶ εὐφρανθήσονται ἐν Κυρίῳ.

Ὁ νέος ἐνιαυτός, ἀδελφοί, εἴη ἀρωγὸς καὶ αἴσιος τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ὁ Δομήτωρ αὐτῆς, εὐχομένης ἀείποτε ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, καὶ τὸν καθαγιασμὸν τοῦ πληρώματος αὐτῆς ἐν παιδείᾳ, εὐσεβείᾳ καὶ γνώσει Κυρίου ἀπεργαζομένης, δῴη καὶ ἐν τούτῳ τῷ ἐνιαυτῷ ὅπως ᾖ ἀπερίτρεπτος ἐν πᾶσι τοῖς ἀντιξόοις, ἀκατάσειστος ἐν τοῖς κακοῖς καὶ ἀσάλευτος ἐν τοῖς σάλοις καιρῶν δυσχειμέρων.

Εὐχηθῶμεν εἰς τὸν Ἀγαθοδότην Θεόν, τὸν τὰ πάντα ἐπάγοντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθινῇ κρίσει καὶ δυνάμενον ὃ βουλόμεθα καὶ ποθοῦμεν, ὅπως φυλάξῃ πάντας ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τούτῳ τοῦ μὴ φλογισθῆναι τῷ πυρὶ τῶν προσγιγνομένων κακῶν, ἐξομαλύνων τὰ ἀντιπίπτοντα, καὶ κατευθύνῃ βουλῇ ἀγαθῇ τὰ ἔργα τῆς βιοτῆς πάντων κατὰ τὴν ἰδίαν ἑκάστου χρείαν καὶ τὸ συμφέρον.

Ἡ θεία χάρις, ἡ καταξιώσασα ἡμᾶς φθάσαι ἐν ὑγείᾳ τὴν ἀνατολὴν τοῦ νέου ἔτους, σώζοι πάντας καὶ φυλάττοι τὴν Ἐκκλησίαν ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῆς.

Ἐπέτειος τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Σεμνῶς ἐχαιρετίσθη ἡ β' ἐπέτειος (18 μ.) τῆς πατριαρχικῆς ἐκλογῆς ὑπό τε τῆς σεβασμίας ἱεραρχίας καὶ τοῦ εὐλαβοῦς πληρώματος καὶ θερμαὶ διετυπώθησαν πρὸς τὸν Οὐράνιον Δομήτορα εὐχαὶ ὑπὲρ ὑγείας καὶ μακροημερεύσεως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος. Οἱ σεβ. ἅγιοι Συνοδικοὶ ἐπισκεφθέντες ἐν σώματι τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐν τῷ ἐπισήμῳ Πατριαρχικῷ Γραφείῳ ὑπέβαλον τὰς συγχαρητηρίους αὐτῶν προσρήσεις καὶ εὐχὰς διὰ τοῦ πρώτου τῇ τάξει σεβ. Μ/του Χαλκηδόνος, ἐπηκολούθησε δ' εἶτα ἡ ἐνώπιον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐμφάνισις τῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ὑπαλλήλων τῆς Π. Αὐλῆς ἐν σώματι καὶ ὁ ἀσπασμὸς τῆς πατριαρχικῆς δεξιᾶς μετὰ κατάλληλον προσφώνησιν τοῦ πανοσιολ.Μ. Πρωτοσυγκέλλου.

Συμπεσούσης δ' ἐφέτος τῆς ἐπετείου τῆς πατρ. ἐκλογῆς ἐν ἡμέρᾳ συνοδικῆς συνεδρίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῶν συγχαρητηρίων προήδρευσε τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου, μετὰ δὲ τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς παρεκάθησαν εἰς τὴν Πατρ. Τράπεζαν οἱ σεβ. Ἱεράρχαι, ὁ σεβ. Σχολάρχης τῆς Ἱ. Θεολ. Σχολῆς τινὲς τῶν ἐν τῷ μεταξὺ προσελθόντων ὀφφικιάλων καὶ νομικῶν συμβούλων τοῦ Π/χείου, ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος, ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου, καί τινες τῶν λαϊκῶν τμηματαρχῶν τοῦ Πατριαρχείου.

Χοροστασίαι.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ πανσέπτῳ πατρ. ναῷ: τὴν Κυριακὴν (2 μηνὸς) — τὴν παραμονὴν τῶν Φώτων (5 μ.), λειτουργοῦντος τοῦ πανοσιολ. ἀρχιγραμματέως τῆς ἱ. συνόδου ἀρχιμ. κ. Κυρίλλου μετὰ τοῦ ὑπογραμματέως αὐτῆς διακόνου κ. Πολυεύκτου — τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων (6 μ.) τελέσασα ἅμα καὶ τὸν Μ. Ἁγιασμόν, συμπροσευχομένους δ' ἔχουσα καὶ τοὺς σεβ Μ/τας Σάρδεων, Θεοδωρουπόλεως, Λαοδικείας καὶ Αἴνου, ἱερουργοῦντος τοῦ Μ. Ἀρχιμανδρίτου μετὰ τοῦ Δευτερεύοντος — τὴν Κυριακὴν (9 μ.) καὶ τὴν Κυριακὴν (30 μ.) — Εὐλαβεῖ δὲ παρακλήσει τῶν οἰκείων ἐκκλ/κῶν ἐπιτρόπων ἡ Α. Θ. Παναγιότης μεταβᾶσα ἐχοροστάτησεν ἐν τοῖς ἱ. ναοῖς: Ἁγίου Ἰωάννου τῶν Χίων ἐν Γαλατᾷ κατὰ τὸν ἑσπερινὸν (6 μ.), τῆς Θ. Ἀναλήψεως Ὑψωμαθείων (16 μ.) καὶ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Τόπ - Καποῦ (28 μ.) κατὰ τὴν θ. λειτουργίαν, τοῦ λόγου κηρυχθέντος ἐν τῷ ἱ. Ναῷ Θ. Ἀναλήψεως ὑπὸ τοῦ πανοσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Καλλινίκου.

— Κατὰ τὰς ὡς ἄνω τρεῖς ἐνοριακὰς χοροστασίας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὡς καὶ κατὰ τὴν 7 μ., ἐν τῷ πατρ. ναῷ ἐχοροστάτησεν ὁ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος.

Ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἐγένετο ἡ καθιερωμένη ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ χοροστασία. Μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας, ἐψάλη, προεξαρχούσης τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τρισάγιον ὑπὲρ τῶν ἀειμνήστων ἱδρυτῶν, εὐεργετῶν, καθηγητῶν καὶ μαθητῶν τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς καὶ τῶν λοιπῶν ἐκπαιδευτικῶν Καθιδρυμάτων ἐπὶ προτεθειμένου δίσκου κολλύβων. Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησεν ὁ σεβ. Μ/της Φιλαδελφείας κ. Αἰμιλιανός, Σχολάρχης τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς ἐν Χάλκῃ Σχολῆς.

Ἑορτὴ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Τῇ 27ῃ τοῦ μηνὸς ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν καὶ Πατριάρχου Κων/πόλεως Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἐχοροστάτησεν ἡ Α Θ. Παναγιότης ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐν τῷ παραθρονίῳ, ἐπὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου τοποθετημένης, κατὰ τὰ νενομισμένα, τῆς ἱερᾶς Εἰκόνος τοῦ Ἁγίου.

Ὀνομαστήρια.

— Τοὺς ἑορτάσαντας τὰ ὀνομαστήρια αὐτῶν σεβ. Μ/τας: Δράμας Βασίλειον, Φλωρίνης Βασίλειον καὶ Σιδηροκάστρου Βασίλειον (1 μ.) — Ροδοπόλεως Κύριλλον καὶ Πολυανῆς Κύριλλον (18 μ.) — Κρήτης Τιμόθεον καὶ Αὐστραλίας Τιμόθεον (22 μ.), ἡ Α. Θ. Παναγιότητος συνεχάρη τηλεγραφικῶς. Αὐτοπροσώπως δὲ ἐπεσκέφθη ἐν τῇ μητροπόλει αὐτοῦ τὸν σεβ. Μ/την Χαλκηδόνος κ. Μάξιμον (21 μ.) ἐπὶ τούτῳ διαπεραιωθεῖσα δι' ἀτμακάτου εἰς Χαλκηδόνα.

— Τῷ ἑορτάσαντι θεοφ. Ἐπισκόπῳ Ναζιανζοῦ κ. Φιλοθέῳ (29 μ.) τὰ συγχαρητήρια τῆς Α. Θ. Παναγιότητος διεβίβασεν ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος.

— Τὸν ἑορτάσαντα πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιάκονον κ. Γρηγόριον ἡ Α. Θ. Π. ηὐχήθη αὐτοπροσώπως, διεβίβασε δὲ τὰς εὐχὰς Αὐτῆς καταλλήλως πρὸς τὸν πανοσ. Δευτερεύοντα κ. Μάξιμον.

Ἐθνικὴ ἑορτὴ τῆς Γιουγοσλαυΐας.

Κατὰ τὴν τελεσθεῖσαν Δοξολογίαν ἐπὶ τῇ Γιουγοσλαυϊκῇ Ἐθνικῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Σάββα (27 μ.) ἐν τῷ ἐν Γαλατᾷ Μετοχίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος παρέστη ὁ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος μετὰ τοῦ Ἄρχοντος Μ. Διερμηνέως, διαβιβάσας τὰς Πατριαρχικὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τῷ ἀναπληροῦντι τὸν ἀδιαθετοῦντα Γενικὸν Πρόξενον τῆς Γιουγοσλαυΐας κ. Νέσιτς.

Πατριαρχικὸν τρισάγιον.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν Αὐτῆς ἐκ τῆς ἱ. μητροπόλεως Χαλκηδόνος μετέβη ἐν συνοδείᾳ τοῦ σεβ. Μ/του Πριγκηποννήσων κ. Θωμᾶ εἰς τὸν παρακείμενον ἱ. ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ ἔψαλε τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Γερμανοῦ Ε΄.

Πατριαρχικαὶ εὐχαί.

Κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς Ἁγίας Τριάδος Πέραν ἀξιεπαίνως λειτουργοῦντος συσσιτίου τῶν ἀπόρων μαθητῶν (2 μ.) παρέστη ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ πανοσιολ. Τριτεύων κ. Μελέτιος διαβιβάσας τὰς πατριαρχικὰς εὐχάς.

Διορισμὸς Διακόνων.

Ἀποφάσει τῆς Π. Κ. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐπινεύσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος διωρίσθησαν ὑπὸ τῆς Μ. Ἀρχιδιακονίας οἱ ἱερολογιώτατοι διάκονοι Κωνσταντῖνος Πλακωτάρης εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Φερίκιοϊ καὶ Αἰμιλιανὸς Ζαχαρόπουλος εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ὑψωμαθείων.

Ἐπισκέψεις — Ἀντεπισκέψεις.

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐπεσκέφθησαν ὑποβαλόντες τὰ σέβη αὐτῶν:

— Ὁ ἐξοχώτ. πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Ραφαήλ, ὁ εὐγεν. Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Λ. Γάφος ἐπὶ τῇ ἐκ Ρουμανίας ἐπανόδῳ αὐτοῦ (7 μ.) — ὁ εὐγεν. Wodgwood Benn, πρ. ὑπουργὸς καὶ πρ. ἀντιβασιλεὺς τῶν Ἰνδιῶν, νῦν δὲ βουλευτὴς ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων, μετὰ τῆς ἐριτίμου συζύγου αὐτοῦ (17 μ.).

— Ἡ ἐν τῷ ἐνταῦθα συγκληθέντι Συνεδρίῳ τῶν Καπνῶν Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ εὐγενεστάτου Γενικοῦ Προξένου.

— Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Θεοφανείων ὁ πανοσιολογ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀδαμάντιος μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τουρκικοῦ Γραφείου κ. Ε. Μαυρίδου μεταβὰς εἰς τὸ Ἀρμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐπεσκέφθη καὶ συνεχάρη ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὸν Μακαριώτατον Π/χην τῶν Ἀρμενίων.

— Ὡσαύτως ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ πανοσιολ. Μ. Πρωσύγκελλος ἀντεπεσκέφθη τοὺς ἐπὶ τῇ Α' τοῦ ἔτους καὶ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἀναρρήσεως Αὐτῆς συγχαρέντας Αὐτῇ ἐπισήμους καταλιπὼν ἐπισκεπτήριον.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Συνοδικαὶ συνεδρίαι.

Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς ἑνδεκάτης τοῦ μηνός, πρώτῃ μετὰ τὰς διαγενομένας ἑορτὰς τοῦ Ἱεροῦ Δωδεκαημέρου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ηὐχήθη τοῖς σεβασμιωτάτοις ἁγίοις συνοδικοῖς τὰ εἰκότα, ἐκ μέρους δὲ αὐτῶν ἀπήντησεν εὐχαριστῶν καὶ ἀντεπευχόμενος ὁ πρῶτος τῇ τάξει σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Μάξιμος.

Ἰωβηλαῖον.

Τῇ 25ῃ τοῦ μηνὸς ἑώρτασε τὴν τριακονταπενταετηρίδα τῆς ἀρχιερατικῆς αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διακονίας ὁ σεβ Μητροπολίτης κ. Εὐλόγιος, Πατριαρχικὸς Ἔξαρχος τῶν ἐν Εὐρώπῃ Ὀρθοδόξων Ρωσσικῶν Παροικιῶν.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἰωβηλαίου τούτου τῆς Α. Σεβασμιότητος ἀπενεμήθη αὐτῇ, εἰς ἐκδήλωσιν τῆς ἐξιδιασμένης ἐκκλησιαστικῆς ἐκτιμήσεως καὶ εὐαρεσκείας, τὸ δικαίωμα τοῦ φέρειν δύο ἐγκόλπια ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις καὶ τελεταῖς, ἀπολυθέντος ἐπὶ τούτῳ καὶ ἀποσταλέντος αὐτῇ καὶ τοῦ νενομισμένου Πατριαρχικοῦ Εὐεργετηρίου Γράμματος.

Ἀπονομὴ ὀφφικίου.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐπιβραβεύουσα τὴν μακρὰν καὶ ἱεροπρεπῆ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διακονίαν τοῦ ἱερατικῶς προϊσταμένου τοῦ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἱεροῦ καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος πατρὸς Μεθοδίου Κουρκουλῆ, ἀπένειμεν αὐτῷ, προ[illegible] τοῦ σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου κ. Ἀθηναγόρου, τὸ ὀφφίκιον τοῦ Μ. Ἀρχιμανδρίτου τοῦ Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Καθαίρεσις.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, ἔχουσα εἰλημμένην τὴν ἀπὸ τοῦ σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Σιναίου κ. Πορφυρίου ἐξουσιοδότησιν ὅπως κρίνῃ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ τέως ἐπιτρόπου τοῦ ἐν Βαλατᾷ Μετοχίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὄρους Σινᾶ, ἀρ-

χιμ. Δοσιθέου Κλάδη, ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 15ης τοῦ μηνὸς καθήρεσε διὰ λόγους ἠθικοὺς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἀπειθαρχίας τὸν εἰρημένον κληρικὸν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἱερωσύνης καὶ ἐπανέφερεν αὐτὸν εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Τῇ 26ῃ παρελθόντος μηνὸς Δεκεμβρίου ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ ἀρχιεπίσκοπος Διοκαισαρείας Ἀρίσταρχος, μέλος ἐκλεκτὸν τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος. Αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη !

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Παρατηρηθέντος ὅτι παραμένει ἀτιμώρητος ἡ κυκλοφορία ἀνηθίκου φιλολογίας, λυμαινούσης τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας, ἡ ἱ. Σύνοδος προέβη εἰς σχετικὸν διάβημα παρὰ τῇ ρουμ. κυβερνήσει καὶ εἰς ἔκκλησιν πρὸς τὸν ὀρθόδ. λαὸν ὅπως ἀποκρούῃ βιβλία καθυβρίζοντα τὴν πίστιν καὶ τὴν ἠθικήν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ

Μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἀβούνα Ματθαίου (4 Δ/βρ. 1926) ἡ τότε αὐτοκράτειρα τῆς Αἰθιοπίας Ζεουδίτου ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἐν Καΐρῳ Κοπτικοῦ Πατριαρχείου, παρ' οὗ ἐξαρτᾶται ἡ Ἐκκλησία τῆς Αἰθιοπίας, τὸν διορισμὸν μὲν καὶ πάλιν Κόπτου Ἀβούνα (ἀρχιεπισκόπου), ἀλλὰ καὶ τὴν χειροτονίαν αἰθιόπων ἐπισκόπων ὅπως βοηθῶσιν αὐτὸν εἰς τὸ ποιμαντορικὸν ἔργον. Τῆς ἀξιώσεως ταύτης ὑπό τινας ὅρους γενομένης δεκτῆς ἐπηκολούθησεν ὁ διορισμὸς τοῦ Κόπτου Ἀβούνα Κυρίλλου καὶ ἡ χειροτονία πέντε αἰθιόπων ἐπισκόπων (Σευήρου, Πέτρου, Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Μιχαήλ), τῇ 2 Ἰουνίου 1929.

Ἡ κανονικὴ ἐξάρτησις τῆς Αἰθιοπ. Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ Κοπτ. Π/χείου ἐξακολουθήσασα καὶ μετὰ τὸν ἰταλοαιθιοπικὸν πόλεμον ἤρξατο παραβιαζομένη ἀργότερον καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν διὰ σφετερισμοῦ τῶν προνομίων τοῦ Ἀβούνα καὶ διὰ πιέσεως παρὰ τῷ τελευταίῳ τούτῳ, ἀρνουμένῳ πάντοτε, πρὸς ἀπόσπασιν τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Κοπτικῆς, εἶτα δὲ καὶ διὰ πραγματοποιήσεως τῆς ἀποσπάσεως ταύτης. Καὶ οὕτω τοῦ Ἀβούνα Κυρίλλου, εὑρισκομένου ἐν Καΐρῳ, συνελθὼν τῇ 27 Ν/βρ. 1937 ὁ αἰθιοπικὸς κλῆρος ἀπεφάσισε νὰ ὀργανώσῃ τὴν Αἰθιοπικὴν Ἐκκλησίαν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῆς ἀπὸ τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ ἐπισκόπου Ἀβραὰμ ὄχι μόνον εἰς Ἀβούνα ἀλλὰ καὶ εἰς Πατριάρχην Αἰθιοπίας, ὅστις καὶ προέβη εἰς χειροτονίαν τριῶν μητροπολιτῶν καὶ τριῶν ἐπισκόπων.

Τὴν ὡς ἄνω δημιουργηθεῖσαν ἐν Αἰθιοπίᾳ ἀντικανονικὴν κατάστασιν ἔχουσα ὑπ' ὄψει ἡ ἱ. σύνοδος τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας ἀπεφάσισεν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ πατριάρχου αὐτῆς Ἰωάννου καὶ ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 28 Δ/βρ. 1937 τὰ ἑξῆς: Ἐκήρυξεν ἀδιάσπαστον τὴν ἀπὸ τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας ἐξάρτησιν τῆς Αἰθιοπικῆς καὶ τὸν Ἀβούνα Κύριλλον ὡς Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Αἰθιοπίας, καθῆρε καὶ ἀφώρισε τὸν ἐπίσκοπον Ἀβραάμ, ἀφώρισε δὲ καὶ ἀνεθεμάτισε καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ χειροτονηθέντας μητροπολίτας καὶ ἐπισκόπους κηρύξασα τὰς χειροτονίας αὐτῶν ἀκύρους. Ἡ πρᾶξις τῆς ἐκκλ/κῆς ταύτης ἀποφάσεως δημοσιεύεται ἐν τῷ ***Πανταίνῳ*** Ἀλεξανδρείας τῆς 13 Ἰανουαρίου 1938.

Διάψευσις.

Δηλοῦται ὅτι ἡ ἐν τῷ ἀπὸ 6 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. φύλλῳ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένης *Φωνῆς τῆς Ἐκκλησίας* ἀναγραφεῖσα εἴδησις περὶ δῆθεν ὑποβολῆς ὑπὸ τοῦ Εὐθυμίου Καραχισαρίδου αἰτήσεως συγγνώμης διὰ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Σάρδεων καὶ Πισιδίας κ. Γερμανοῦ πρὸς τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον εἶνε τελείως ἀνυπόστατος.